NOVICE

GLASILO SZDL OKRAJA KOČEVJE

Studijska knjižnica
Mirana Jarca
novo mesto

Izdaja uredniški odbor
Odgovorni urednik Jože Košir
List izhaja vsako soboto
*
Cena 10 din

V KOČEVJU, DNE 2. FEBR. 1957

O PREDLOGU OKRAJNEGA DRUŽBENEGA NAČRTA ZA LETO 1957

Vsi volivci naj razpravljajo o družbenih načrtih

Na zadnji skupni seji Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev so razpravljali o družbenem planu okraja za leto 1957. Nekaj značilnejših misli iz razprave o tem vprašanju bomo posredovali našim bralcem.

Podpredsednik OLO tov. Jože Košir je v daljšem referatu poročal o predlogu družbenega plana.

Vsi dosedanji plani so bili enotno usmerjeni v to, da vsak organ državnega aparata postavi v svoji kompetenci takšne instrumente, ki bi mu zagotovili čimvečja sredstva in s tem čimvečjo oblast. Instrumenti družbenega plana bi morali zagotoviti rešitev predvsem dveh osnovnih nalog socializma:

Neprestano dviganje storilnosti dela ter zagotavljanje nenehnega razvoja demokratičnih organov delavskega upravljanja podjetij vseh demokratičnih organov komune v širšem smislu, kateri predstavljajo temelj socialističnih družbenih odnosov.

V tem letu moramo vprašanje nagrajevanja urediti tako, da bo storilnost dela narasla več, kot samo za tisti znesek, za katerega se bodo plačni fondi povečali, kajti potrebno je ustvariti rezervo blagovnih fondov, kar bo omogočalo nadaljnji dvig življenjske ravni, to je dvig realne plače.

Kritizirati je treba nekatera naša podjetja, ki se pri sestavljanju svojih planov niso ozirala na to, da se ne govori samo načelno o potrebi zvišanja storilnosti dela, temveč da so določene mere, ki bodo dovoljevale večje nagrajevanje za dvig storilnosti, kot doslej. Podjetja so vedela, da se plačni fond dvigne, zato so tudi planirala 5 odst. višji plačni fond od leta 1955, dočim so narodni dohodek znižala za 7 odst. na enega zaposlenega. Po razpravah z zainteresiranimi podjetji se je stvar bistveno spremenila. Po zadnjih predlogih plana je plačni fond 6,8 odst. višji od leta 1955 in približno za isti procent je višji tudi narodni dohodek. Veliko bolje so plane sestavila industrijska podjetja, ki so planirala po zadnjih predlogih 5 odst. povečanje plačnega fonda in 22 odst. povečanje narodnega dohodka.

Dovoljevati bi morali več samostojnosti demokratičnim organom občine. Če je ljudski odbor odobril sredstva za izgradnjo šole, potem naj gospodari s temi sredstvi in o njih vodi račun Svet za šolstvo, krajevni odbor, itd. Če so v programu komunalna dela (vodovod in slično) v neki vasi, naj vodi skrb o teh delih in pravilnem izkoriščanju sredstev krajevni odbor. S takim načinom bomo poživili delo vseh organov družbenega upravljanja.

Glede gozdnega sklada bi morali omeniti, da iz dosedanjih planov še vedno ni opaziti ostrejše smeri na pogozdovanje, kot je bilo sklenjeno že v preteklem letu. Od večjih investicij iz gozdnih skladov v tem letu, bi omenili predvsem nadaljevanje gradnje cest, ki jih gradi KGP, nadaljevanje gradnje ceste ob Kolpi in pričetek gradnje gozdne ceste Ribnica—Velika gora, ki bo ugodno vplivala tudi na problem sirovinskega zaledja LIP Ribnica. Ostalih investicijskih gradenj ne bomo omenjali po objektih, ker bodo le-te določali občinski ljudski odbori. Investicije v gospodarstvu pa bi morale služiti predvsem rekonstrukciji obstoječih podjetij in s tem ustvarjati pogoje za hitrejši dvig storilnosti dela.

Zelo važno vlogo v našem gospodarstvu in posredno s tem v družbenem planu bo odigralo tudi zadružništvo. Naj omenimo, da je predvidena ustanovitev močne zadružne organizacije — Poslovne zveze, ki bo združila gozdarsko službo, kmetijsko proizvodnjo in komercialne posle, skratka vse zadružne dejavnosti v našem okraju. Poslovna zveza bo začela z delom v kratkem.

Predlog družbenega plana okraja Kočevje je sedaj še v osnutku. Ravno tako so v osnutku družbeni plani občinskih ljudskih odborov. O njih bodo razpravljali zbori volivcev in dali k nekaterim postavkam svoje pripombe. Prav je, da vsi državljani sodelujejo pri tako važni stvari, kot je družbeni plan. Pri tem je važno, da bodo zbori volivcev dobro pripravljeni in volivci seznanjeni z vsemi podrobnostmi osnutka družbenega plana za svojo občino.

Intervju z Markom Režek, predsednikom Občinskega LO

Uspehi družbenega upravljanja v Predgradu

Uspehi in sadovi družbenega upravljanja so danes vidni že povsod. V teh organih aktivno dela že ena tretjina volivcev in rezultati dela so dokaz te trditve.

Da bi bralci našega lista seznanili z uspehi in problemi občine Predgrad, je urednik lista zaprosil predsednika ObLO za odgovor na nekaj vprašanj. Predsedniku občine se za odgovore najlepše zahvaljujemo.

Uredništvo

Tovariš predsednik, ali mi lahko poveste, kako ste v vaši občini izpolnili družbeni plan za leto 1956?

»V naši občini smo družbeni plan za leto 1956 v celoti izpolnili in ga celo presegali. Tako je bilo od planiranih 6,911.000 din brez dotacij doseženo 8,443.000 din dohodkov ali 8 odst. več kot je bilo predvideno.

Precejšen napredek je bil dosežen v živinoreji, čeprav v občini še nimamo rodovniške živine. Število govedi se je povečalo, predvsem

Marko Režek

kopitarjev, ki za kmečka gospodarstva v naši občini niso primerna. Kmetijska proizvodnja v preteklem letu zaradi suše ni posebno napredovala. Zaradi povišanja cene umetnih gnojil je bilo prodanih komaj 8000 kg. Tudi v vinogradništvu ni bil dosežen poseben napredek, razen pri precepljanju hibridnih trt v žlahtne sorte, pridelka vina je bilo manj 40 odst., kvaliteta pa je bila veliko boljša.

V obrtništvu se občuti pomanjkanje uslužnostnih obrti, to je kovačev, kolarjev, krojačev in frizerjev. V občini ni niti enega kolarja, frizerja in kovača, krojač pa je samo eden.

S tem, da je Poljanska dolina dobila svoj kino, lahko zabeležimo uspeh v kulturnem življenju prebivalstva naše občine, saj pridejo ljudje tudi po tri ure daleč v kino, kar priča, kako potreben je bil za naše kraje.

Kako daleč pa ste z elektrifikacijo vaše občine?

Vprašanje elektrifikacije je tudi pri nas precej pereče. Do konca leta 1955 je bil elektrificiran samo obkolpski predel do Jelenje vasi. Brez elektrike pa so še vasi: Zagozdac, Gornja in Dolnja Podgora, Čeplje, Kralji, Vimolj, Brezovica, Nemška loka in Spodnji log, ki jih zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni bilo mogoče elektrificirati. Za te vasi so načrti že narejeni in poslani v potrditev, vendar pa se tudi letos, kot prejšnja leta, postavlja vprašanje kje dobiti potrebna finančna sredstva.

Kmetje so si že sami priskrbeli potrebne električne drogove in izkopali jame, drogovi pa že več kot leto dni ležijo neizkoriščeni na kupih, izpostavljeni vsem vremenskim neprilikam.

Nadaljevanje na 2. strani

60-tonski mlin pred dograditvijo

Gradbena dela pri valjčnem mlinu v Kočevju so do sedaj izvršena 90 odst. Sedaj se vrše še zaključna dela. Predvideva se, da bo valjčni mlin popolnoma dograjen in urejen za proizvodnjo še v tem letu. Investicijska dela pri gradnji znašajo do sedaj okrog 92 milij. din. Kakor je znano, je investitor valjčnega mlina podjetje »Klas« Kočevje. Vsa investicijska (gradbena) dela bodo znašala predvidoma okrog 140 milij. din.

Mletje žita v tem mlinu bo s sodobnimi stroji. Večji del strojne opreme bomo dobili iz domačih tovarn, del pa iz inozemstva. Kapaciteta mlina bo velika in sicer 50 ton pšenice ter 10 ton koruze dnevno. V neposredni bližini mlina je silos, v katerega se lahko spravi 300 vagonov žitaric, moke in drugih mlevskih proizvodov. Novi mlin bo oskrboval z moko in otrobi ves kočevski okraj, bivši črnomaljski okraj, del novomeškega okraja in Notranjsko. Živinorejci bodo brez skrbi za otrobe, katerih bo dovolj, ko bo začel mlin z delom.

Naj pripomnimo še to, da se bo v republiki Sloveniji povečala mlinska predelovalna industrija z delovanjem novega mlina v Kočevju za 8 odst. Vsekakor bo nov valjčni mlin koristna pridobitev za kočevski okraj.

Uvozne olajšave za motorna vozila

Pri uvozu avtomobilov, motornih koles in ostalih predmetov, bodo v letošnjem letu uvedene posebne olajšave. Predvsem bodo odpravljeni uvozni faktorji in namesto njih uvedena carina. Višina carine pa bo odvisna od velikosti vozila, oziroma od moči pogonskega motorja. Stopnja carine naj bi se pričela pri 50 odst. od vrednosti vozila in bi se večala z večjo močjo vozila.

Avtomobile in motorna kolesa bodo lahko uvažali tudi posamezniki, ki bodo oproščeni vseh dajatev. Te olajšave pa bodo veljale le, če bo vozilo namenjeno v osebno uporabo. (Preprodajati se ne bo smelo.)

Verjetno bodo uvedene tudi še posebne olajšave pri uvozu ostalega blaga. S prihranki si bo lahko vsak prinesel iz inozemstva neomejeno količino blaga, brez carine. Ne bo ocarinjeno tudi, če nekdo dobi do 12 paketov na leto in če vrednost posameznega paketa ne presega 10.000 dinarjev, preračunanih po cenah na tujih tržiščih.

Po vsej verjetnosti bo sedanja carinska tarifa precej spremenjena.

Naloga nas vseh: končni proizvodi lesa

10. redna seja Gospodarskega sveta pri OLO je bila posvečena predvsem vprašanju zalog našega gozdnega bogastva, koriščenju razpoložljivih količin lesa iz kontingentov letnih sečenj ter razdelitvi lesa med lesno industrijskimi podjetji v okraju. Poročilo o tem je podal načelnik Tajništva za gospodarstvo pri OLO tov. Debeljak. Na osnovi poročila se je razvila razprava.

Najvažnejša ugotovitev je ta, da zaloge lesa, ki jih dobimo vsako leto iz gozdov državnega in privatnega sektorja zadostujejo oziroma bi vsaj morale zadostovati za nemoteno obratovanje lesno industrijskih obratov v našem okraju. Ugotavljalo se je, da ima Lesno industrijsko podjetje Ribnica premalo lesa za nemoteno obratovanje svojih dveh žag, ker ga Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje ne zalaga z dovoljnimi količinami lesa. Slišali smo pripombe z ene in druge strani. Letna kapaciteta lesnoindustrijskih obratov, tako v Kočevju kot v Ribnici znaša 18.000 kub. metrov hlodovine. KGP Kočevje je dalo lani iz svojih kontingentov LIP Ribnica nekaj nad 9000 kub. metrov hlodovine, ostalo potrebno hlodovino pa bi moral ribniški LIP dobiti od nedržavnega sektorja.

Predstavnik LIP Ribnica tov. Košir je pojasnil od kod izvirajo težave. Njih podjetje živi v stalni skrbi, kako bi prišlo do surovin za nemoteno obratovanje svojih obratov. Povedal je tudi, da so imeli dogovore z zadrugami za dobavo lesa. Ker pa je trgovina svobodna, prodajajo zadruge les tistemu, ki boljše plača.

Podpredsednik OLO tov. Košir omeni, da lahko lesno predelovalna podjetja s slabšimi ekonomskimi pogoji živijo in si nabavijo dovolj surovin za obratovanje, torej bi si tudi LIP Ribnica lahko, ker ima boljše pogoje. KGP Kočevje daje LIP Ribnica tako polovico potrebnih surovin — hlodov, za ostalo polovico bi se pa moralo podjetje pobrigati, oziroma znajti bi se morala njihova komercialna služba. Povedal je tudi, da je minila doba, ko so podjetja živela na lahek način od kurznih razlik itd. Današnji čas zahteva od podjetij vso elastičnost in iznajdljivost, drugače se lahko zgodi »da gredo po gobe«.

V razpravi je sodeloval tudi tov. Ožbolt iz Gozdarske poslovne zveze Kočevje. Pripomnil je tudi, da imajo na LIP Ribnica še vedno preveč pred seboj hlod in ne predelavo lesa, kar bi nudilo zaposlitev večjemu številu ljudi. Urediti bo treba tudi vprašanje komercialnih odnosov med Poslovno zvezo Kočevje in LIP Ribnica glede prodaje hlodovine.

Direktor KGP tov. Nagode je obrazložil, kakor gospodari podjetje z gozdovi, s katerimi upravlja. Vodili so pravilno olitiko v dobavah hlodovine LIP Ribnica in ni res, da bi vodili diskriminatorsko gospodarsko politiko do LIP Ribnica. V potrditev tega je navedel tudi konkretne številke. Omenil je tudi, da pri KGP stalno raste proizvodnja v predelavi lesa, ki je znašala leta 1954 15 odst., letos

Nadaljevanje na 3. strani

S SEJE SVETA ZA GOSPODARSTVO OBČINE DOBREPOLJE

Gospodarstvo Dobrepolja se veča

Svet za gospodarstvo ljudskega odbora Dobrepolje je na zadnji seji razpravljal o važnih gospodarskih vprašanjih ter sprejel tudi več sklepov.

Predsednik sveta tov. Ludvik Blatnik je v zvezi z realizacijo družbenega plana za leto 1956 dejal, da bo ta realiziran, v nekaterih primerih pa celo presežen. Z družbenim planom občine je urejena tudi investicijska politika občin. Stanje občinskega investicijskega sklada in drugih družbenih skladov, iz katerih se bodo lahko črpala sredstva za gospodarski napredek vasi, to je za kmetijstvo v obliki kreditov, elektrifikacijo itd. sicer ni zadovoljivo, vendar pa nam že ob ustanovitvi omogočajo gospodarski napredek. Sredstva stanovanjskega sklada, ki znašajo v letu 1956 ca. 2,500.000 din, bodo ljudskemu odboru mnogo pripomogla, da bo lahko pričel že v letu 1957 z gradnjo stanovanj in povečanjem prosvetnega doma na Vidmu. Tudi s sredstvi cestnega sklada, ki so letos še minimalna, bomo izboljšali občinske ceste IV. reda. Iz splošnega investicijskega sklada pa se bo najel kredit za dokončno izgradnjo elektrifikacije, vsaj nekaterih vasi v občini.

Sredstva proračunskih in družbenih skladov občine so sicer minimalna, tako da z njimi zaenkrat še ne moremo kaj večjega graditi. Upamo pa, da bomo s pravilno gospodarsko politiko iz leta v leto dosegali večje uspehe.

Zaščiti sadnega drevja bomo v bodoče posvetili več pozornosti. Na področju občine sadno drevje še ni okuženo po ameriškem kaparju, zato moramo paziti, da ga bomo sedaj, ko je še čas, negovali, čistili, suho sadno drevje posekali in tudi izvršili zimsko in spomladansko škropljenje. Pri nas ni sicer obvezno škropljenje sadnega drevja, če pa hočemo v sadjarstvu doseči boljše uspehe, morajo vsi kmetovalci-sadjarji sadno drevje negovati. Uspehe bomo dosegli tudi s tem, če bomo naše sadne vrtove pognojili s hlevskim gnojem. S tem bomo dali bolnemu drevesu mnogo hrane in povečali pridelek.

Za škropljenje so pri nas najbolj učinkovita zaščitna sredstva »Rumensan« in »Rumensan olje«, katera bodo kmetovalcem nudile kmetijske zadruge. Težkoče v zvezi z izvajanjem škropljenja bodo pri nas tudi v tem, ker nimamo na razpolago dovolj potrebnih škropilnic. Če bomo hoteli izboljšati kakovost in količino sadja, predvsem v Tisovcu-Strugah, Ilovi gori in Hočevju, kjer je sadjarstvo najbolj razvito, bomo morali resno prijeti za delo.

Razpravljalo se je tudi o vprašanju razširitve obrtništva v občini, o ureditvi osemenjevalne postaje Kompolje itd.

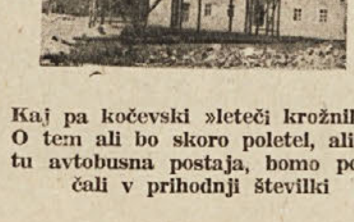

Kaj pa kočevski »leteči krožnik«? O tem ali bo skoro poletel, ali bo tu avtobusna postaja, bomo poročali v prihodnji številki

Znamkice za članarino SZDL

V plačevanju članarine pri raznih organizacijah se vedno bolj uveljavlja način dodeljevanja znamkic za plačano članarino. Tak način omogoča boljšo evidenco članstva in ustvarjenih dohodkov, obenem onemogoča razne malverzacije in druge napake pri plačevanju članarine.

Zato se je tudi Socialistična zveza odločila za tak način plačevanja članarine. Znamkice v vrednosti pet dinarjev bodo v rdeči barvi. Imeli bodo še znamkice modre barve za 5, 10 in 20 dinarjev, ki jih bodo dajale osnovne organizacije svojim članom za ustrezne prostovoljne prispevke.

Tajništvo Okrajnega odbora Socialistične zveze bo izdajalo znamkice občinskim odborom, le-ti pa osnovnim organizacijam. Občinski odbori, oziroma osnovne organizacije bodo pobirale članarino enkrat v treh mesecih in tudi obračunavale znamkice trimesečno. Že sedaj pa je potrebno opozoriti tiste, ki bodo imeli delo z znamkicami, da skrbno in natančno ravnajo, kajti okrajni odbor Socialistične zveze ne bo odpisoval izgubljenih ali pokvarjenih znamkic.

Okrajni odbor Socialistične zveze ima znamkice obeh vrst že na zalogi, zato naj jih občinski odbori Socialistične zveze na podlagi pismenega naročila dvignejo.

Blagajniki, ki bodo te znamkice dvignili, bodo prejeli še nekaj potrebnih pojasnil.

PO SVETU

Začetek razprave o razmerah v francoski koloniji v Severni Afriki, Alžiru, v generalni skupščini Združenih narodov je po vsem Alžiru sprožil splošno in generalno stavko, kateri so se pridružili ne samo delavci po podjetjih, temveč tudi trgovci in celo dijaki ter študenti. Kljub pretnjam in nasilju francoskih kolonialnih oblasti je stavka popolnoma omrtvila gospodarsko življenje te dežele.

Ker so se francoski vojaški poveljniki v borbi proti alžirskim upornikom posluževali v vedno večji meri letalstva in helikopterjev, so ti v zadnjem času spremenili svojo borbeno taktiko in iz gverilskih operacij prešli na sistem komandosov in političnih atentatov. Ta oblika borbe je zlasti v alžirska mesta vnesla strah in negotovost.

NOVI POGOJI?

Kakor vse izgleda, Izraelci nimajo namena zapustiti področje mesta Gaze in nekaterih točk ob Akapskem zalivu, na katerega ima Izrael na svojem južnem koncu izhod. Izraelci v zvezi z napredovanjem čet Združenih narodov na to področje postavljajo vedno nove zahteve, od katerih je glavna ta, da ostane na teh mestih izraelska uprava in da Združeni narodi dajo Izraelu določene garancije. Po vsej verjetnosti bo generalna skupščina OZN morala sprejeti sklepe o gospodarskih ali drugih ukrepih proti Izraelu, da bi ga prisilila k izpolnitvi zahtev Združenih narodov.

Izraelci si verjetno obetajo spremembo v ameriški politiki napram Bližnjemu vzhodu, predvsem na podlagi Eisenhowerjeve spomenice Ameriškemu kongresu. Pravo stališče v zvezi z ameriško politiko do Bližnjega vzhoda, ki jo razglaša omenjena spomenica, sta v New Delhiju zavzela indijski predsednik Nehru in predsednik sirijske republike Kuatli. Oba predsednika se zavzemata za mirno reševanje vseh spornih vprašanj ter v spomenici vidita možnost za vmešavanje tujih sil v življenje arabskih narodov.

Želja po suverenosti in nacionalni neodvisnosti teh narodov je izražena tudi v prošnji arabske države Jordanije Združenim državam, da ji te nudijo gospodarsko pomoč v višini 30 milijonov dolarjev, vendar brez vsakih političnih ali gospodarskih pogojev. Tudi arabske države so se dogovorile, da bodo nudile pomoč Jordaniji, da bi se na ta način otresla angleškega vpliva.

ATOMSKA POLITIKA

Zahodnoevropske dežele, ki delajo na medsebojnem zbližanju in pripravljajo vzpostavitev Zahodnoevropske skupnosti, se niso sporazumele o vzpostavitvi skupnega trga kot nadaljnji obliki sodelovanja, so pa dosegle načelen sporazum o tem, da bodo izmenjavale dosežene izkušnje s področja atomske energije.

V vrsto držav producentov atomske energije se bo v kratkem uvrstila tudi Zahodna Nemčija, ki je začela odvajati velika sredstva za razširitev atomskega študija. Nemški napori za izgradnjo lastne atomske industrije in lastnih atomskih centrov so zaenkrat še omejeni z določili mirovne pogodbe. Pričakujemo pa lahko, da bodo ta določila kmalu ublažena ali sploh ukinjena.

DALJNJI VZHOD

Amerika želi v svoji zunanji politiki izkoristiti simpatije, ki jih je dobila pri azijskih in afriških narodih s svojim stališčem v času napada na Suez. To dokazuje tudi srečanje med Eisenhowerjem in Nehrujem. Izboljšanje ozračja in medsebojnih odnosov skušajo izkoristiti tudi Kitajci. Le tako lahko razumemo ponudbo predsednika Ču En Laja ameriškemu zunanjemu ministru Dullesu, da se sreča z njim kadar koli in kjer koli in to kljub temu, da zunanji minister ZDA ni odgovoril na prvo kitajsko povabilo.

Zunanje politični komentar

In spet general

V drugi svetovni vojni je Nemčija doživela popoln vojaški in politični poraz. Nemška industrija je bila skoraj v celoti uničena. Čeprav Francija in Anglija nista doživeli takega uničenja, kakor ga je doživelo nemško gospodarstvo pa vendarle danes zahodno nemška industrija s svojimi proizvodi in to po ceni in kvaliteti konkurira izdelkom angleške in francoske industrije na svetovnem trgu.

Po drugi svetovni vojni, ki je globoko pretresla tudi kolonialni svet, je Anglija izgubila iz vrste svojih kolonij tudi nekatere najbolj bogate.

Ker Amerikanci gospodarsko vedno bolj in bolj prodirajo v angleške kolonije, je v teh močno oslabel angleški vpliv. Anglija je tudi izgubila prvenstvo na morju, kjer jo je prehitela Amerika.

Francijo je zadnja vojna vihra, ki je šla dvakrat skozi deželo, tudi gospodarsko močno prizadela. Poleg Tunisa in Maroka v Severni Afriki je izgubila tudi svoje posesti na Indijskem polotoku in svojo najbogatejšo kolonijo Indokino. Iz vseh svojih posesti se je morala Francija umakniti za tem, ko je doživela vojaške poraze.

Ves ta proces je privedel do tega, da sta Anglija in Francija še prav posebno po porazu v Sueški krizi izgubili pomen in vlogo svetovnih sil in da jih danes po njihovi moči lahko smatramo samo še za evropske sile. S tem pa se je v Evropi bistveno spremenil odnos gospodarskih in vojaških sil, ki je prišel do izraza tudi v imenovanju nemškega generala za komandanta čet Atlantskega pakta v Srednji Evropi.

Zahodni Nemčiji je po letu 1949 uspelo, da s pomočjo dolarske pomoči ZDA izgradi moderno industrijo. Ker Nemci vsa ta leta niso morali dajati nikakršnih sredstev za vojaški proračun, je prišlo v deželi do izrednega gospodarskega razmaha in do kopičenja blagovnih in denarnih rezerv v državi. To danes omogoča Nemcem, da nastopajo v razgovorih s Francijo in Anglijo kot enakopraven ali včasih celo kot močnejši partner. Gospodarska moč Nemčije se odraža tudi na njeni zunanji politiki, saj je popuščanje Francije Nemčiji očitno že samo če omenimo, da so Francozi pristali na ponovno priključitev Posarja Nemčiji in da so članom nemškega generalnega štaba pokazali nekatere izume in uspehe v zvezi s svojimi pripravami za uporabo raket v vojaške namene.

Le ker je Zahodna Nemčija gospodarsko izredno močna in ker sta Francija in Anglija mnogo izgubili na svojem pomenu in vlogi, je lahko prišlo do tega, da je bil brez odpora Francozov imenovan nemški general Speidel za komandanta sil Atlantskega pakta v Srednji Evropi. Njegov glavni stan je v Parizu, od koder se je ta general pred približno 12 leti kot komandant nemških okupacijskih čet v Franciji umaknil pred zavezniško vojsko. Danes se v to mesto vrača kot komandant ne samo nemških edinic temveč tudi kot poveljnik angleških, ameriških, belgijskih in nizozemskih ter celo francoskih čet, razmeščenih v tem delu Evrope v okviru Atlantskega pakta.

Motil bi se kdor misli, da se zgodovina ponavlja. V Zahodni Evropi je na vsak način prišlo do zgodovinskega premika sil. Posledice tega premika pa bodo na vsak način vplivale na bližnjo zgodovino Zahodne Evrope.

Obnoviti je treba železniško progo

RAZPRAVA O STANJU PROMETA V NAŠEM OKRAJU

(Nadaljevanje in konec)

V našem okraju je 5 železniških postaj in 4 postajališča. Te železniške postaje so sprejele okrog 64.134 ton raznega blaga l. 1955. Postaje so odposlale 219.125 ton različnega blaga. Vozovnih zamud oz. stojnin je bilo letos plačanih v Kočevju 371.660 din. V letu 1955 je bilo na postajah Dobrepolje in Ribnica plačano na račun stojnin 42.790 din. Vozovne zamude so plačali razni koristniki železnice. Nastale pa so v večji meri pri pošiljkah, pri katerih je bil prvotni prevzem odklonjen. Seveda je tu šteti tudi težave s prevoznimi sredstvi za dovoz blaga.

Po osvoboditvi je bila v celoti obnovljena železniška proga. Prav tako so bile na novo obnovljene železniške postaje: Lašče, postajališče v Dvorski vasi, Ribnica, Lipovec ter železniška postaja Kočevje. Investiranih sredstev je bilo v znesku 123,000.000 din. Od tega se je samo na železniški postaji Kočevje od leta 1945 dalje zgradilo 1159 m industrijskih tirov. Prav tako sta bili na novo zgrajeni, oz. dograjeni dve zapornici na cesti pri Tekstilani in Novomeški cesti.

Poseben problem je zamuda vlakov, ki nastajajo zgolj iz čisto internih razlogov, kakor je čakanje na nasprotni vlak, čakanje, da prispe vlak na naslednjo postajo itd. Večkrat je šla zamuda tudi na račun potnikov, ker so prepozno prihajali k blagajni in jih v določenem času ni bilo mogoče odpraviti. V plodni diskusiji so tovariši posvetili posebno pozornost železnicam. Železnica Kočevje—Grosuplje je v skrajno slabem stanju. Letna obnova je minimalna. Storiti bo treba odločnejše korake, da se polagoma pristopi k obnovitvi omenjene proge. Potniki so nezadovoljni, pa tudi promet je otežkočen in nesiguren na tako slabi in dolgi vožnji. Tudi ceste ne ustrezajo sodobnim težkim vozilom. Ceste so na nekaterih področjih skrajno slabe, skoro uničene. Splošno je ugotovljeno, da smo temu vprašanju posvečali vse premalo pozornosti. V prihodnjih letih bo treba mnogo več storiti za usposabljanje prometa. Tudi prometna disciplina je slaba. V časopisih smo vse premalo objavljali razne članke o napakah kolesarjev, pešcev, motoristov, voznikov in drugih koristnikov prometnih sredstev. Člani sveta so predlagali, da bi naš list določil posebno rubriko, kjer bi se objavljali važni članki prometnih zadev. Poleg propagandne dejavnosti bo treba okrepiti tudi cestno kontrolno službo in ostreje nastopati proti alkoholiziranim voznikom. Postaviti bo treba nadzor nad tehničnim stanjem motornih vozil.

Na mnogih cestah manjkajo kažipoti, nekatere ceste pa so tudi brez napisanih tabel z označbo naselij. Te se vsako leto obnavljajo, ugotovilo pa se je, da jih nekateri namerno razbijajo.

Novozgrajena železniška postaja v Ribnici

KAKO UPRAVLJAMO PRI NAS

Delo Sveta za varstvo družine

(Nadaljevanje in konec)

Vrsta je še drobnih, vendar v vsakdanjem življenju tako perečih problemov, ki jih moramo reševati z velikim čutom odgovornosti. Če pa hočemo, da naj bi bilo delo na področju socialnega varstva družine boljše, moramo misliti tudi na kadre. Šola za socialne delavce pri Svetu za socialno varstvo LRS nima iz našega okraja nobenega slušatelja, dokaz, da je v tem oziru premalo zanimanja. Referati za soc. varstvo po občinah so zasedeni, toda tovariši imajo poleg dela za ta referat še po več drugih referatov. Ker ima ta referat zelo velike naloge, samo v pogledu mladinskega varstva poleg varstva odraslih, saj vodijo vso skrb za otroke pod varstvom države, je del skrbi za otroke padlih borcev prevzela Zveza borcev. Imamo otroke, ki iz kakršnih koli razlogov ne morejo biti v družinah. S tem nastaja vprašanje rejništva. Jasno je, da se otrok najboljše razvija v dobri družini. Zato naj bo ena izmed važnih nalog Sveta — rejniki. Glede sredstev, ki jih prejemajo rejniki za te otroke, naj se dobro premisli. Oskrba v domovih naj bo le za tiste otroke, ki jih iz zdravstvenih, ali pa iz moralno vzgojnih razlogov ne moremo pustiti pri družinah. Družine, katerim izročamo otroke, so po večini dobre, vendar naj bodo moralno-politično neoporečne, da se otrok v njih vzgaja v dobrega državljana. Tovariši, ki delajo na teh poljih, se kljub ogromni volji in trudu težko poglobijo v probleme, ker je delo socialnega delavca povezano s terenom. Vsak primer vzgojno zanemarjene družine zahteva določeno dobo, da se ta družina popravi. To se ne rešuje v pisarni, avtomatično. Treba je delati na zdravstvenem. socialnem polju, da se reši ta moralni problem. Nujno je vzajemno delovanje z vrsto drugih organov, ki so pristojni za take rešitve. Na srečo ni veliko takih primerov, vendar so in za te nam ni vseeno. Zato moramo delati na preventivi. Kadar morajo posegati v take probleme že državni organi, smo prve preventivne ukrepe zamudili.

Danes lahko rečemo, da je zdravstvena služba v pogledu varstva matere in otroka precej napredovala. Zaščita izvenšolskega kot šolskega otroka, tako tudi družine je ena osnovnih nalog naše patronažne službe. V občini Kočevje imamo zdrav. službo za zaščito otroka lepo razvito.

Uspešno dela tudi šolska ambulanta v Kočevju. Občine oz. Sveti za varstvo družine bi morali že sedaj skupno s svetom za zdravstvo zagotoviti, da se izvršijo zdravstveni pregledi šolskih otrok, ne zaradi pregledov samih, pač pa, da se za te otroke več pokrene, kot samo predlog za počitniško kolonijo. Pregledi šolskih otrok so pokazali, da so otroci precej slabokrvni, podhranjeni, rahitični, imajo slabo zobovje, pa tudi so primeri slabe osebne čistoče. Predvsem je važno vprašanje zdrave prehrane, kar se pa tiče osebne čistoče, je prav gotovo za to odgovorna družina. Več razgovorov bi bilo potrebno s starši tudi s strani zdravstvenih delavcev in bi bilo dobro, da bi se v času pregleda šolskih otrok poklicalo tudi starše. Če hočemo skromno zaključiti ob koncu vsakega leta naše delo, na področju varstva družine lahko rečemo, da je tu ogromen napredek. Otroci in matere, ki obiskujejo tudi razne ustanove, ki so namenjene njim, naj čutijo, da so to njihove ustanove, da je za to dala naša družbena skupnost ogromna sredstva. Samo za letovanje otrok je prispeval v preteklem letu OLO Kočevje preko 3 milij. dinarjev. Za prilike našega okraja se je razmeroma v težkih prilikah, zaradi posledic vojne in zaostalosti za zdravje matere in otroka ogromno naredilo. To se bo prav gotovo bogato obrestovalo: zdrava družina — zdrav narod.

Anica Nagode

V Predgradu vse možnosti za turizem

Nadaljevanje s 1. strani

Za elektrifkacijo prej navedenih vasi, brez Spodnjega loga, bi bilo potrebno okrog 12,000.000 din za elektrifikacijo Spodnjega loga pa še 3,000.000 din. S tem bi bil problem elektrifikacije rešen

Tovariš predsednik! Družbeno upravljanje je v merilu okraja doseglo velik napredek, ali mi lahko poveste o vidnih uspehih v vaši občini?

O družbenem upravljanju v naši občini bi se dalo precej govoriti. Kot drugod v okraju, je tudi pri nas razgibano, saj v družbenem upravljanju našega javnega, družbenega in kulturnega življenja sodeluje 207 državljanov in sicer: v ljudskem odboru 18, v svetih ljudskega odbora 51, v stalnih komisijah ljudskega odbora 14, v krajevnih odborih 57, v šolskih odborih 43 in kmetijskih zadrugah 24 državljanov. Za številčno tako majhno občino kot je naša, je to kar precej. Lahko rečem, da vsi sveti, komisije itd. aktivno sodelujejo pri delu in upravljanju občine.

V preteklem letu sta bila najbolj aktivna Krajevna odbora Radenci in Zagozdac, ki sta sproti reševala vse probleme na vasi, tako vprašanje ureditve vasi, popravila vaških potokov in dr.

Večji problem pa predstavljajo šolski sveti, ki se razen v Starem trgu in Lazih niso redno sestajali. Nasprotno temu pa je Svet za šolstvo pri ObLO, ki se je sestajal redno in reševal mnoge pereče probleme šolstva v naši občini. Za to se je treba zahvaliti tudi predsedniku Sveta tov. Mirku Rauh.

Drugi najbolj delaven je Svet za gospodarstvo in komunalne zadeve pri ObLO, ki je, lahko rečemo, odlično delal. V preteklem letu je razpravljal o najnujnejših gospodarskih vprašanjih in priporočil ljudskemu odboru vrsto odlokov in odredb.

Prosimo nekaj o gospodarskih načrtih vaše občine v letu 1957.

Naši načrti za letošnje leto?

Predvsem nameravamo dokončati drugo fazo gradnje vodovoda, seveda če bodo na razpolago potrebna finančna sredstva. V preteklem letu smo uspeli vsaj toliko, da smo z republiškimi sredstvi iz pomoči zaostalim krajem dokončali prvi del gradnje in so s tem dobili ljudje vodo do Predgrada in Starega trga.

Pri elektrifikaciji bodo kmetje pomagali in opravili vsa težaška nestrokovna dela in dali drogove, za ostalo pa je nujno nekje dobiti potrebna finančna sredstva.

Iz investicijskih sredstev občine bom letos zgradili mizarsko delavnico »Poljane«, poleg tega pa se bo zgradilo še nekaj prostorov za vodovodno inštalatersko delavnico in stanovanjski prostori. V letošnjem letu bo pričela z delom tudi manjša opekarna v Dolu, za katero bo treba še kupiti manjši mešalni stroj za mešanje materiala.

Treba bo v naših krajih razviti tudi turizem, saj cesta ob Kolpi od Dola do Broda, ki je še v gradnji, bo v letošnjem letu verjetno gotova. S tem bomo dobili ugodno osnovo za turizem. Naši kraji so zelo lepi, zato se pri nas v kopališki sezoni nahaja precej turistov in tabornikov, Kolpa pa je skozi vse leto idealna za ribolov. Misliti bo treba tudi na zgraditev turističnega hotela, ki naj bi bil nekje ob Kolpi.

Imamo še več problemov in velike načrte. Vprašanje je samo volja, delo in pa seveda sredstva, da se ti lepi načrti uresničijo.

IZ RIBNICE

V prvi polovici meseca februarja bodo na področju občine Ribnica zbori volivcev v vseh krajevnih odborih, katerih je skupno 23. Na teh zborih bodo prvenstveno razpravljali o predlogu družbenega plana občine Ribnica za leto 1957 in o realizaciji plana v letu 1956. Tu bodo podana poročila o delovanju uprave komunalne dejavnosti in vzdrževanja občinskih cest ter drugo.

S SESTANKA Z NOVINARJI V LJUBLJANI

Ureditev plač v trgovini in gostinstvu

Sedanji predpisi o delitvi dohodka v trgovini in gostinstvu imajo več pomanjkljivosti, ki neugodno vplivajo na poslovanje teh gospodarskih organizacij. Sedanji predpisi omogočajo premočno administrativno poseganje v poslovanje trgovine, kar slabo vpliva na samoiniciativnost podjetij pri iskanju boljših oblik dela in zavira razvoj konkurence.

Sredstva za plače so v sedanji praksi odvisna od doseženega prometa. Podjetja polagajo zato predvsem važnost na to, da dosežejo čimvečji promet in tako jim je najprikladnejše prodajati blago po visokih cenah, s čimer dosežejo ob majhnem delu velik promet. V trgovini zato često ne dobimo nekaterih cenenih predmetov in to iz enostavnega razloga, ker ta predmet stane morda samo deset dinarjev in trgovec rajši postreže z nečim, kar je vredno sto dinarjev. Kajti trgovec doseže tako desetkrat večji promet.

Trgovina sedaj tudi ni udeležena pri dobičku, ki ga ustvari, ker se ta porazdeli na razne sklade občin in okrajev. Tudi to ima negativen učinek, ker podjetje nima tendence, da bi samo nabavljalo blago po najnižjih možnih cenah. Blago je tako le prepogosto romalo čez številne roke, preden je prišlo od proizvajalca do potrošnika. S tem v zvezi so nastali veliki stroški, ki so se izražali v višji ceni blaga.

Da bi se odpravile te in podobne napake v poslovanju gostinskih in trgovskih podjetij, se pripravljajo novi predpisi o delitvi dohodka teh podjetij. Po novih predpisih, naj bi podjetje samostojno razpolagalo z dohodki, ki mu ostanejo po odbitku družbenih obveznosti. Podjetjem je tako zagotovljeno mnogo več samostojnosti. Ustanavljala si bodo lastne investicijske in rezervne sklade, ki jih bodo lahko uporabljala za izboljšanje svojih lokalov in v druge namene. To bo dobro vplivalo na modernizacijo in razširitev trgovske mreže pri nas.

Podjetja bodo torej soudeležena pri dobičku, ki ga bodo ustvarila. To predstavlja deloma nevarnost, ker bodo podjetja skušala doseči večji dohodek z navijanjem cen, vendar lahko pričakujemo, da bo tako ravnanje zatrla konkurenca, ki ji bodo ravno novi predpisi dali večji razmah. Vir večjih dohodkov si bodo morala podjetja najti zato v bolj smotrnem gospodarjenju, v povečanju storilnosti dela itd.

Predlog o novem načinu delitve dohodka v trgovini in gostinstvu je naletel na ugoden odmev pri gostinskih in trgovskih delavcih. O predlogu se še razpravlja, bo pa v kratkem sprejet in novi predpisi bodo stopili takoj v veljavo.

A. C.

Več pozornosti gostinstvu

Gotovo bo naše bralce zanimalo, kaj se razpravlja na sejah svetov pri OLO. Zato vam bomo tokrat posredovali iz zadnje seje nekaj o delu Sveta za turizem in gostinstvo pri OLO. Kaj so razpravljali na tej seji?

Pa začnimo najprej pri tem, da je bil lani zabeležen padec obiska turistov in to za 20 odst. napram letu 1955. To je imelo posledice tudi za naše gostinstvo. Turistična društva niso imela lani nobene propagandne prireditve, to pa zaradi tega, ker niso imela za to potrebnih finančnih sredstev, ki so nujno potrebna za organizacijo teh prireditev. Kritika je bila tudi na račun slabo razvitega avtobusnega prometa v našem okraju. Zategadelj naj bi podjetje Avto Kočevje razmislilo, kako naj bi se stanje avtobusnega prometa izboljšalo.

Člani raznih društev so že večkrat razpravljali o tem, kdaj bo dograjena vzpenjača (žičnica) na Mestni vrh. Za dograditev vzpenjače je potrebno še okrog 6 milij. din in dokler teh sredstev ne bo, tudi vzpenjače ne bo in bomo morali potovati na Mestni vrh kar lepo peš. Tudi o gradnji turistične koče v Travni gori so govorili. Za to kočo vse kaže, da bo letos dograjena in bo tako služila svoje.

Že uvodoma smo omenili, da je imelo gostinstvo lani precej smole, ali drugače povedano, v letu 1956 je bil promet v gostinstvu za 9 milij. din manjši kot leta 1955. To dejstvo pa ima tudi svojo pozitivno stran, če pomislimo, da ljudje trošijo denar za tiste stvari, ki so jim nujno potrebne, kot obleka, hrana itd.

Na seji so tudi ugotovili, da število prenočišč v našem okraju ne zadošča potrebam ter bo treba letos dobro premisliti na kakšen način bi se to stanje izboljšalo, da bi ustrezalo vsaj glavnim potrebam. Posebne težave imajo s prenočišči na Hribu v Loškem potoku, kjer razpolagajo samo z eno sobo z dvema posteljama.

Precej se je govorilo tudi o delu Turistično olepševalnih društev, ki v nekaterih krajih lepo delujejo. Ta društva naj bi v bodoče še povečala skrb za olepševanje krajev. Predlagalo se je tudi, da se ustanovijo društva prijateljev prirode. Ta naj bi imela poleg drugega tudi nalogo, da bi organizirala množične izlete v razne predele našega okraja. Še posebna skrb teh društev pa naj bi bila, da bi ob državnih praznikih organizirala izlete v kraje, ki so znani iz slavnih dni narodnoosvobodilne vojne.

Tone Ožbolt

LES - NAŠE BOGASTVO 4

(Nadaljevanje in konec)

2. zaradi direktnih in indirektnih koristi, ki jih gozd daje, je leta družbeno proizvajalno sredstvo posebne vrste;

3. gospodarjenje z gozdovi mora zajemati obnovo, gojenje, varstvo, urejanje, vzdrževanje in gradnjo gozdnih komunikacij ter izkoriščanje gozdov;

4. gozdno gospodarjenje po sodobnih strokovnih metodah zahteva prirodno in stalno zaokroženost terena ter stalni gozdno-strokovni kader in nepretrgano gospodarjenje;

5. razdrobljenost in razcepljenost parcel zasebnih gozdov naj se zaradi uspešnejšega gospodarjenja zedini preko kmetijskih zadrug. S tem se približamo gospodarjenju po sodobnih metodah;

6. družbeno-upravne in nadzorne funkcije nad vsemi gozdovi naj izvajajo okrajne uprave za gozdarstvo in okrajni ljudski odbori;

7. z izboljšanjem in poenostavljanjem gozdnega gospodarjenja zasebnih gozdov, stremeti k večji učinkovitosti in pocenitvi gozdarske proizvodnje;

8. skrbeti za povečanje proizvodnje in zmogljivosti gozdov ter čuvati posredne in neposredne koristi, ki nam jih gozd daje. S pomočjo ureditvenih načrtov doseči načelo trajnosti gozdnega gospodarjenja;

9. sredstva gozdnega sklada naj služijo za gozdarske investicije po načelu, da so aktivna področja dolžna pomagati pasivnim;

10. z družbenimi plani uveljaviti enotnost mehanizma za vse gozdno gospodarske organizacije ter njihovo dejavnost.

S konkretnim izvajanjem teh osnovnih gozdno-gospodarskih načel bo dosegla družba in posamezniki glavni cilj, ki ga žele doseči. Ta način izvajanja gospodarskih nalog pa vpliva na pospeševanje gozdno gospodarske dejavnosti.

Za pravilno in nemoteno izvajanje teh osnovnih nalog je potrebno razjasniti, kaj se smatra za upravne in kaj za gospodarske funkcije. Že omenjena komisija je te funkcije opredelila.

V upravno dejavnost spada splošni upravni postopek (n. pr. krčitve, sečni in pogozdovalni nalogi, urejanje gozdne paše, odmera prispevkov, začasna državna uprava v primeru slabega gospodarjenja z gozdom itd.) ter nadzorna služba nad gozdnim gospodarstvom;

uvede naj se inšpekcijska služba v gozdarstvu ne glede na lastništvo.

Urediti je treba upravljanje gozdov SLP in dodeljevanje teh gozdov gozdno-gospodarskim organizacijam v gospodarjenje.

Planirajo in razdeljujejo naj se okrajne planske kvote iz sredstev gozdnega sklada na posamezne gozdno-gospodarske organizacije, ki naj bodo soglasne z republiškimi in okrajnimi kvotami.

Zelo važna naloga je skrb za očuvanje in izboljšanje gozdnih zemljišč ter aktivizacija pasivnih gozdnih površin.

Sečnje naj se odobravajo po načelu trajnosti gozdnega gospodarjenja.

Urediti se mora zadeve glede odobravanja gozdno-tehničnih, gojitvenih, ureditvenih in drugih načrtov ter programov, kakor tudi zbiranje in dodeljevanje sredstev gozdnega sklada.

Treba je posvetiti vso skrb za vzgojo in usposabljanje gozdarskega kadra.

Nadzor o izvajanju predpisov s področja gozdarstva, vštevši predpise o varstvu gozdov, je potreben.

Gospodarske (operativne) funkcije, ki naj bi jih izvajale kmetijske zadruge, oziroma gozdarska zveza pa so zlasti naslednje:

Gojenje, nega, varstvo, urejanje in izkoriščanje gozdov, vštevši odkazovanje drevja, izmero in žigosanje gozdnih sortimentov;

izvajanje gozdno tehničnih del, vzdrževanje in gradnja gozdnih komunikacij in objektov;

sestavljanje in izvajanje gozdnogojitvenih, sečnih, gradbenih in drugih planov, vštevši operativno pripravo in sestavo predlogov načrtov za urejanje gozdov ter drugih elaboratov v tej zvezi;

sestavljanje materialnih in finančnih zaključnih računov, kalavdacijskih elaboratov in podobno;

izvajanje blagovnega prometa;

izvajanje predpisov o varstvu gozdov.

Ena izmed odgovornih nalog naše gozdarske zveze je tudi vpliv na razvoj lesno predelovalne dejavnosti v okraju. Za razvoj lesne industrije v kočevskem okraju sta sicer glavna in najpomembnejša Lesno industrijski obrat Kočevje in Ribnica, kamor se bo stekala glavnina lesnih mas. Vendar so v vseh naših krajevnih centrih še velike možnosti za razvoj lesno predelovalnih obratov, ki naj bi imeli predvsem dopolnilno vlogo. Prav tako so velike možnosti za boljše in večje izkoriščanje postranskih gozdnih sortimentov, kar se včasih morda nekoliko podcenjuje.

Kakor vidimo, stoje pred gozdarsko zvezo in kmetijskimi zadrugami obsežne in odgovorne naloge, ki jih bo treba v okviru zakonitih predpisov več ali manj samostojno izvajati.

Za izvajanje navedenih nalog pa bodo po obrazloženem predlogu komisije IS LRS kmetijske zadruge, oziroma gozdarska zveza dobile vse logarsko osebje in drugi tehnični kader, ki je sedaj zaposlen v gozdarski službi za zasebne gozdove, razen tistega, ki ga obdrži OUG za izvajanje svojih upravnih, nadzornih in inšpekcijskih nalog, o čemer mora še spregovoriti zadnjo besedo ljudska skupščina.

Veliko je zadnje čase razprav gozdarske in gospodarske zveze. S formiranjem gozdarske zveze izgubi gospodarska zveza v našem okraju ves promet z gozdnimi sortimenti in s tem tudi glavni vir svojih dohodkov. S tem pride v težaven položaj, zlasti še, če upoštevamo, da je pri nas poljedelstvo manj donosno in tudi ne daje velike količine presežkov za trg. Zato vse debate in zaključki govore za združitev, oziroma formiranje poslovne zveze za gozdarstvo in kmetijstvo.

Za naše kmetovalce

Še o zdravljenju metljavosti

V 21. lanski številki »Novic« sem pisal o tej živalski bolezni. Napovedal sem, da bomo v decembru pregledali blato vseh goved v nekaterih predelih na jajčka tega nevarnega zajedavca, nakar da bomo začeli splošno zdravljenje vseh onih živali, pri katerih bo metljavost ugotovljena.

Medtem pa so nastopile nekatere spremembe: Ugotovili smo, da bi tak splošen pregled blata trajal predolgo, ker v naših zavodih ni na razpolago dovolj ljudi in naprav, da bi mogli preglede opraviti v doglednem času. Tudi bi taki pregledi ogromno stali, ne da bi imeli od njih dovolj neposredne koristi.

Zato smo se odločili, da bomo priporočali zdravljenje živali proti metljavosti povsod tam, kjer bolezen ugotavljamo pri zaklani živini, to je na področju od Rašice do Roba in do Karlovice, od Sodražice do Dolenje vasi, okrog Travnika v Loškem potoku, v Livoldu in Dolgi vasi, v Kočevski Reki in v vsej Kolpski dolini, ne da bi živali prej posebej preiskovali. Zdravljenje s protimetiljem ne škoduje namreč onim živalim, ki metljavosti nimajo, bolnim pa gotovo koristi.

Priporočamo torej vsem onim živinorejcem, ki sumijo, da njihove živali bolujejo za metljavostjo, naj se posvetujejo s pristojnim veterinarjem glede zdravljenja s protimetiljem.

Protimetilja je dovolj na razpolago. Zdravljenje podpira OLO Kočevje na ta način, da plača polovico stroškov za protimetilj, drugo polovico pa naj bi plačale KZ ali posamezni lastniki ali pa vsak nekaj. Ker je ta bolezen ponekod množična, bi bilo prav, da k njenemu zdravljenju prispevajo KZ iz skupnih sredstev za pospeševalne namene.

Dobro bi bilo, če bi živinorejski odseki KZ organizirali skupno zdravljenje vseh sumljivih živali svojih članov, ker bi se s tem stroški zmanjšali, uspeh pa hitreje pokazal. Zdravljenje živali naj bi opravili veterinarji, ker se lahko zgodi, da bi žival zaradi protimetilja tudi poginila, če bi ga dajali nestrokovnjaki. Protimetilj je dejansko namreč hud strup in le veterinar lahko presodi, kateri živali ga lahko da in kako.

Protimetilj za enkratno zdravljenje stane povprečno okrog 350 din za eno žival. Potrebni pa sta vsaj dve zdravljenji: eno zdaj pozimi, drugo pa spomladi pred začetkom paše, tako da bi stroški (brez podpore OLO) znašali za vsako žival okrog 700 din, samo za zdravilo. Prišteti je treba še veterinarjeve stroške, ki bi se z organiziranim množičnim zdravljenjem zelo zmanjšali. Celotni stroški za eno žival torej niso niti preveliki, pri 4—6 glavah v hlevu pa le nanesejo precej. Zato tem bolj priporočamo KZ, naj v ta namen določijo nekaj sredstev in organizirajo množično zdravljenje!

Dobro bi bilo, če bi KZ onih področij, kjer se metljavost pojavlja, organizirale najprej predavanja o tej bolezni, na katerih bi se živinorejci podrobno pogovorili z veterinarjem o bolezni in zdravljenju, potem pa bi začeli s samim zdravljenjem.

Pripominjam še to, da bi bilo tudi zaradi odpravljanja metljavosti potrebno misliti pri KZ in pri ObLO na osuševanje mlak in močvirij ter na čiščenje vodnih jarkov in regulacijo potokov. S takimi deli uničujemo namreč polžka, ki omogoča metljajem razvoj in posredno uničujemo metljavost.

vet. Marko Osredkar

Vzorna živina na Mlaki

RAZGOVOR NAŠEGA SODELAVCA Z INŠPEKTORJEM DELA

Čez 30 milijonov za nezgode v našem okraju

Higiensko tehnična zaščita dela v našem okraju še vedno šepa. Podatki, katere smo prejeli na okrajni inšpekciji dela, nam zgovorno povedo, da bo treba glede higiensko tehnične zaščite dela storiti mnogo več, kakor je bilo storjeno do sedaj. V ilustraciji bomo navedli nekaj številk o številu nezgod v l. 1956.

V primerjavo bomo navedli podatke še za leto 1955. V letu 1955 je bilo skupno 1124 lažjih in težjih nezgod ter 7 smrtnih primerov, izgubljenih delovnih dni pa je bilo nad 14.000. V letu 1956 pa je bilo skupno 1186 primerov nesreč lažjega in težjega značaja ter dva smrtna primera. Število izgubljenih delovnih dni pa dosega do konca meseca decembra nad 12.800. Zaradi teh nezgod in nesreč pri delu je šlo iz blagajne Zavoda za socialno zavarovanje 3,836.759 din.

In kolikšna je gospodarska škoda? Podjetja so za svoje delavce in uslužbence, ki so bolovali do 6 dni, izplačala okrog 1,240.000 din. Zaradi zvišanja prispevka za socialno zavarovanje so morala podjetja odšteti (zaradi visokega števila bolniškega staleža zaposlenih) okrog 11,000.000 din. Gospodarska škoda zaradi izostanka z dela zaradi nesreč in bolezni ter če upoštevamo še smrtne primere, znaša v letu 1956 okrog 27,800.000 din. Če to seštejemo, ne upoštevajoč 11,000.000, znaša skupna gospodarska škoda nad 32,800.000 din, to je številka, ob kateri je vredno, da se zamislimo.

Sedaj pa poglejmo, kje so se najpogosteje dogajale nesreče. Na žalost je na prvem mestu rudnik rjavega premoga Kočevje. V tem podjetju je bilo lani 367 nezgod lažjega in težjega značaja. Res je, da sodi rudnik med največja podjetja v našem okraju in ima zato tudi veliko število zaposlenih, vendar je kljub temu število nesreč pri delu preveliko. Kaj je torej vzrok tako velikemu številu nezgod v rudniku? Najprej: na higiensko tehnično zaščito dela se polaga premalo važnosti. Ne bi bilo pravično, če bi ne navedli tudi to, da so na število nesreč vplivale tudi objektivne težave, tako med drugim zastarele naprave v rudniku in težki pogoji dela, ki so v marsičem težji kot v drugih podjetjih. Kljub temu bi moralo biti število nesreč v rudniku manjše.

Na drugem mestu glede števila nezgod je podjetje Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje, pri katerem so imeli lani 320 nezgod. Največ nezgod je bilo na traktorski postaji, lesno industrijskem obratu in drugih obratih. Po ugotovitvah Okrajne inšpekcije dela se je dogodilo samo na enem stroju v lesno industrijskem obratu več nezgod. Ugotovilo se je, da so zaščitne naprave pri krožnih žagah, cirkularjih in drugih napravah pomanjkljive, čemur je bil vzrok veliko število nezgod pri delu. Na tem obratu so že storili prve potrebne korake, da se število nezgod zmanjša. Na nevarnih mestih pri strojih so namestili prozorne celuloidne naprave, skozi katere delavec spremlja delo stroja in ga upravlja.

Večje število nezgod je bilo še pri SGP »Zidar« Kočevje in to 133, »Snežnik« Kočevska reka 66, »Gradbenik« Ribnica 19 primerov itd.

-žem

500 let ‚suhe robe' v Ribniški dolini

„Sem Ribnčan Urban"

To kitico stare pesmi ribniških zdomarjev gotovo vsi dobro poznate. Stara je ta pesem, kot je star rod, ki živi v tej dolini, stisnjeni med mogočne varuhe: Veliko in Malo goro. Kraški svet je odmerjal ljudem majhen kos kruha.

Ribničani so odprte glave, pa so tako začeli iskati zaslužek in kruh še s postranskim delom. Obširni gozdovi so dajali dovolj surovin za izdelovalce »suhe robe«. Kakor govore stari zapiski so začeli v Ribniški dolini z izdelovanjem suhe robe pred približno 500 leti. To je že lepa starost. Umetnost starih dedov se je prenašala iz roda v rod in se več ali manj ohranila do današnjih dni. Pomembnejša središča suhe robe, kjer je ljudem suha roba še vedno važen doprinos, so vasi v sodrški dolini: Jurjevica, Kot, Breže, Vinice in drugih vaseh. Značilno je, da suhorobarji izdelujejo skoro v vsaki vasi drugačne izdelke. V eni vasi izdelujejo obode, rete in podobne umetnije, v drugi spet škafe, čebre, brente, v tretji znajo izdelovati lepe košare in jerbase in druge pletarske izdelke, spet drugje so mojstri pri izdelovanju ribežnov in vrsto praktičnih stvari, brez katerih kljub današnjemu modernemu času ne bi mogli skoraj prebiti.

Marsikoga zanima, koliko imamo suhorobarjev v našem okraju. Na to vprašanje je težko točno odgovoriti, vendar je njih število vsaj tisoč, če ne več (tu mislimo na vse suhorobarje na področju okraja). Vse se spreminja, to velja tudi za suhorobarje, katerih število se krči iz leta v leto, predvsem pa je bil močan udarec v drugi svetovni vojni, kjer je mnogo suhorobarjev padlo ali umrlo v vojni, spet druge pa je novi čas preusmeril v druge panoge dejavnosti.

Ko govorimo o suhorobarjih moramo vedeti tudi to, da se suhorobarji ne bavijo izključno samo s tem delom temveč je večini izdelovanje suhe robe samo pripomoček pri gospodarjenju na kmetiji. Poleg suhorobarjev imamo tudi zdomarje. Ti so doma predvsem v ožji Ribniški dolini v vaseh Zapotok, Sušje, Breže, Vinicah in še nekaterih vaseh. Zdomarji se ločijo od suhorobarjev v tem, da prvi bolj malo izdelujejo suho robo doma, temveč zdomarijo in opravljajo svojo veščo obrt pri popravilu ret, kar pa velja predvsem za starejše zdomarje. Po približni cenitvi je danes zdomarjev še kakih 200 in je njih število v primerjavi s predvojnimi leti zelo nazadovalo. Pot zdomarja je zelo naporna. Zamislite si človeka z oprtano krošnjo, ki tehta do 40 kg in to breme prenaša od hiše do hiše iz dneva v dan, iz tedna v teden .Tudi zaslužek je bolj pičel, in če ne bi bil zdomar tako iznajdljiv bi po treh tednih ali enem mesecu, kolikor pač traja tura, prinesel domov kaj malo denarja. Tako pa še vedno nekaj zasluži, da gre življenje lažje naprej, mnogi varčni zdomarji so si tudi izboljšali svoje gospodarstvo. Ribniški zdomarji gredo s svojimi krošnjami ali celo z vozovi s konjem po vsej Sloveniji, nekateri celo na Hrvaško. Ti, ki grejo izven meja naše republike, ostanejo zdoma celo po več mesecev. Pred vojno je bil delokrog zdomarjev zelo širok, mnogi so zdomarili tudi po Avstriji, ali kakor pripovedujejo stari očanci po »Dolnjem Nemškem«. Tudi po osvoboditvi v zadnjih letih je ljudska oblast omogočila nekaterim zdomarjem, da so odšli na zdomarjenje po Avstriji.

Naj omenimo še eno zanimivost iz zdomarskega življenja, ki se tudi prenaša iz roda v rod. Vsak zdomar ima svoj rajon, ali »bicirk«, v katerega zahaja iz leta v leto. Na tem rajonu samo on »obžira« (prodaja) in velja to med zdomarji kot nekak nenapisan zakon.

Koliko časa bo še hodil sodobni ribničan Urban s svojo krošnjo po svetu? Morda deset, dvajset let ali celo nekaj več, vendar bo kmalu zdomarjenje ostalo le v ljudskem izročilu, mnogih zabavnih zgodbicah starih zdomarjev in pesmi ribničana Urbana. To je neizprosno dejstvo, s katerim se moramo radi ali neradi sprijazniti.

Menda ne bomo izdali skrivnost, če povemo, da pripravljajo suhorobarji prihodnje leto v Ribnici veliko stvar ob priliki 500-letnice »suhe robe«.

TEČAJI NA ROBU

Žene-zadružnice iz Roba so v jesenski sezoni priredile 5 tečajev za vkuhavanje sadja in konserviranje zelenjave ter dva tečaja za klanje prašičev in so pokazale pri tem veliko zanimanje. Želele pa so, da bi se vršil kuharski tečaj v Rutah v zimskih mesecih, ko ni še poljskega dela. Vendar se jim zaradi zaposlitve strokovnih učiteljic ta prošnja ne bo mogla izpolniti. Predvideni so še trije tečaji za izdelavo mlečnih izdelkov.

Poseben problem je dvorana, katere Rob nima. Pred vojno je bilo tu močno razgibano kulturno življenje, sedaj pa zaradi pomanjkanja prostorov spi trdno spanje. Z zgraditvijo dvorane pri novi šoli, za katero se bodo spomladi pričela dela, bo tudi ta težava odstranjena.

Obisk pri živinorejcih na Mlaki

že okolica Mlake daje sliko zelo urejenega obrata. Ob glavni cesti stoji zbiralnica mleka, ki je bila zgrajena v lanskem letu. Poleg nje stoji tehtnica. V sami stavbi so urejene kopalnice za živinorejce.

Radovednost me je vodila v hlev goveje živine. Tov. Kotar me je z vso prijaznostjo povabil v hlev. Molznice stojijo druga poleg druge, enake sivorjave barve, lepo rejene in čiste. Začel sem pogovor z živinorejkami Intihar Ivanko in Špehar Marijo, katere so že več časa zaposlene na Mlaki. Veselo so mi pripovedovale o uspehih in težavah. Pripovedovale so mi o načinu krmljenja živine ter o redu in čistoči, ki mora biti v hlevu. Pričel sem gledati viseče tablice nad živino. Prav posebno me je presenetilo, ko zagledam »Krava Lega ima 32 litrov mleka dnevno, krava Ada 26 litrov, krava Šarga 28 litrov« itd. Ko sem pregledal vse tablice, sem se ponovno vrnil, da bi še enkrat videl živali, ki dajejo toliko mleka dnevno. Živinorejke so mi odgovorile: »To so naše najboljše krave.« Prav rad sem jim to potrdil. Tudi ob priliki napajanja sem opazil zelo lepo ravnanje z živino, kar je tudi pogoj za večjo molznost.

Ponovno smo se razgovarjali o raznih stvareh. Vesele Prekmurke so mi povedale še to, da jim je uprava omogočila obiskovanje tečaja za kvalifcirane živinorejce.

Končno se je bližal čas odhoda. Pozdravili smo se zelo prijazno in iz vseh ust so me ponovno vabili naj pridem ter jih ponovno obiščem. Še en pogled na živino in nehajam se izven hleva. Spomnim se nazaj nekoliko let, na one čase, ko je na tem prostoru rastlo grmovje, praprot in plevel. Spomnim se na tisti dan, ko so prišli tovariši iz Ljubljane, da bi odredili prostor, na katerem bo stal največji živinorejski obrat na Kočevskem. Poslušal sem razna mnenja strokovnjakov, kje naj bi bil objekt, toda besede tedanjega ministra za kmetijstvo LRS tov. Hribarja so bile odločilne. Vzel je kolčič iz mojih rok, vzel je kladivo in z enim mahom pokazal kje bo objekt, ki bo ponos Kočevske.

Ko bo ta objekt popoln, bo iz tega živinorejskega obrata začela prihajati prvovrstna plemenska živina med naše kmetovalce in zadružnike.

Ivan Zgonc

VSEM ČLANOM, POVERJENIKOM IN ODBOROM PREŠERNOVE DRUŽBE

V tem mesecu bo zasedanje Glavnega odbora Prešernove družbe. Da bo Glavni odbor čimbolje seznanjen z mnenjem članov, poverjenikov in odborov o našem delu, vabimo vse člane, poverjenike in odbore Prešernove družbe, da nam sporoče vsaj do 5. februarja svoja mnenja in predloge glede propagande, opreme, poslovanja itd. tako za redne knjižne zbirke in dodatne knjige kot tudi za revijo »Obzornik«.

Poverjeniki! Sporočite nam takoj število doslej vpisanih članov in naročnikov na posamezno dodatno knjigo. Pohitite z delom, da bomo lahko zaključili vpisovanje že 5. marca in s tem omogočili tiskarni pravočasen natis vseh knjig.

Zbirka „Kmečke knjige"

Te dni je v kmetijskih zadrugah in v kmečkih domovih majhno, toda veselo razburjenje. Dospela je pošiljka zbirke »Kmečke knjige« in vsi ogledujejo knjige. Že na prvi pogled so zadovoljni. Saj so tudi lahko Za 300 din so dobili štiri knjige, na skoraj 800 straneh in med njimi so tri knjige — razen povesti — polne lepih slik.

Že prva knjiga — **Koledar Kmečke knjige za 1957** — je prav zanimiva in prikupna. V koledarju je zbrano veliko takega, kar bo v razvedrilo in pouk vsem bralcem. Koledarskemu delu, ki je izredno bogato ilustriran (ob vsakem mesecu je kar sedem slik), sledi leposlovni del. Tu so črtice, ki so jih prispevali domači pisci.

Koledar ima 210 strani in zelo mnog slik ter risb. Uredil ga je urednik celotne zbirke književnik Ignac Koprivec.

Druga knjiga je povest **»Ugasla dolina«**, ki jo je napisal književnik Anton Ingolič. V njej prikazuje avtor na 190 straneh življenje prevaljskih železarjev ob koncu 19. stol., zlasti pa dogodke ob ukinitvi tamkajšnje železarne, ki so jo kapitalisti opustili brez vsakega ozira na usodo prebivalstva, te na železarno povsem navezane doline. Pripovedovanje je izredno živahno.

V tretjem zvezku **»Zgodovina slovenskega naroda«** opisuje dr. Bogo Grafenauer dobo prve krize srednjeveške fevdalne družbe pri nas od začetkov kmečkih uporov, preko obrambe pred turškimi napadi do viška protestantskega gibanja.

Četrta knjiga je ing. Franceta Adamiča: **»Obnova naših sadovnjakov«.** Naši kmetovalci vedo prav dobro, kako zelo je pereče vprašanje obnavljanja naših, zaradi starosti in raznih škodljivcev (ameriški kapar), zelo prizadetih sadovnjakov. V tej knjigi bodo na 210 straneh našli polno pobud.

Zbirka je izšla v 15.000 izvodih in tako bo naše podeželje dobilo spet 60.000 dobrih, poučnih in koristnih knjig.

Istočasno opozarjamo vse bralce Kmečke knjige, da se takoj naročijo spet na novo zbirko »Kmečke knjige« za 1958, ki bo stala prav tako 300 din.

Priporočamo vsem našim kmetovalcem in kmečkim družinam, da se naročijo na to zanje izdajano in njim namenjeno knjižno zbirko, ki je letos že šestič obiskala in zadovoljila.

S seje gospodarskega sveta OLO

Nadaljevanje s 1. strani

pa bo predvidoma narastla na 50 odst. od skupnega bruto produkta. Sorazmerno s tem se je zvišalo tudi število zaposlenih delavcev. Z zgraditvijo nove gozdne ceste iz predela Pasje jame, kjer bo zveza z Ribnico za kakih 20 km krajša, bo ribniškemu LIP omogočeno, da bo prišel do večjih količin hlodovine. Tov. Nagode se ne strinja s trditvijo, da bi odpremljali LIP Ribnica hlodovino slabe kakovosti, ker to sploh ni izvedljivo, da bi v gozdovih sortirali slabo in dobro hlodovino.

Sekretar OK ZK tov. Klarič je v razpravi dejal, da je treba najti neko rešitev za vsa vprašanja, predvsem pa za vprašanje oskrbe hlodovine za LIP Ribnica. Predlaga, da se napravi poročilo, kjer naj bodo zajeti vsi argumenti, na podlagi katerih je bilo poročano na tej seji. Ti naj se pošljejo v Ribnico in naj se seznanijo z njimi delavski svet in kolektiv LIP, kakor tudi ljudje v Ribniški dolini.

Tov. Košir Jože pripomni, da vprašanje surovine lahko reši samo LIP sam s svojo komercialo. Tu sta samo dve rešitvi: Da delavski svet spozna, da so vzroki znotraj podjetja in podvzame temu primerne ukrepe, ali bo morala slej ali prej občina podvzeti radikalne ukrepe.

V razpravi smo slišali tudi o tem, da je treba število objektov za predelavo lesa še povečati, predvsem pa tam, kjer so za to dani ekonomski pogoji in surovine. Poudarjeno je bilo tudi, da mora biti proizvodnja bolj elastična.

Kratek sprehod po Holandiji

Marko Osredkar 1

Preteklo jesen sem šel kot član komisije za nakup živine v Frizijo (severna Nizozemska). Na tej poti sem videl nekatere stvari, ki bodo gotovo zanimale tudi naše živinorejce in druge naše ljudi. Zato sem napisal teh nekaj vrstic.

Že prej smo večkrat slišali in čitali, da je imela Zahodna Evropa lani zelo deževno in hladno poletje. Da je to res, smo se prepričali že med potjo: v Kočevju, kot v vsej ostali Sloveniji, je bilo pred našim odhodom in na sam dan odhoda še pošteno vroče in vsi smo tožili zaradi suše. Komaj pa smo prišli v bližino zahodne nemške meje, nas je presenetil zunaj dež, v vlaku pa — zakurjene peči. Čeprav smo se vozili skozi Zahodno Nemčijo 13. septembra, je še skoraj vse žito stalo na njivah(bolje rečeno — je poležavalo). Le tu in tam so bile posamezne parcele že požete, žito pa zloženo v kopice, ki jih je vztrajno namakal dež. Ista slika je bila tudi v Holandiji (navadno pravimo Nizozemski Holandija; Holandija pa je pravzaprav samo del Nizozemske, po kateri pogosto imenujejo vso državo) — vse do večera 13. septembra, ko je deževje vendar prenehalo.

Ustavili smo se najprej v Amsterdamu, ki je največje nizozemsko mesto (blizu 1 milijon prebivalcev). Kljub pozni nočni uri je bilo mesto zelo živahno. Poleg številnih kanalov po mestu (ki so vsi plovni, seveda), nas je najbolj presenetilo dejstvo, da smo iz številnih majhnih lokalov slišali glasno godbo in petje. Pravijo, da so Holandci hladni ljudje. Verjetno so ta hrup povzročali mornarji, ki jih je Amsterdam poln iz vseh krajev sveta. Čudno pa se nam je zdelo, da nismo videli nikjer pijancev.

Drugo jutro smo se odpeljali na sever. Vlaki so seveda tam vsi električni ali pa motorni. Presenetila naj je njihova čistoča, urejenost in hitrost. Od Amsterdama do Leeuwardena (ca. 200 km smo se pripeljali v 3 urah. V straniščih na vlaku je topla in mrzla voda, milo, toaletni papir in brisače. Tudi buffet ima vlak s seboj in njegovi uslužbenci vso pot po vagonih ponujajo kavo in druge pijače ter pecivo. Zanimivo je, da so vlaki na splošno zelo slabo zasedeni. To pa najbrž zato, ker jih je veliko (vozijo zelo pogosto).

Že iz vlaka smo videli, da smo prišli v deželo, ki je od naše povsem različna: kakor daleč sega oko, je sama ravnina, ki jo jarki in manjši ali večji prekopi delijo na pravilno oblikovane parcele, porasle s samo bujno travo, po kateri se pase živina in ovce. Tu in tam stoji sredi pašnika železen stolp, na njem pa velika vetrnica. Vlak se je ustavljal le redkokdaj, vedno le v večjih krajih, ki so prav slikoviti. Sicer pa smo videli med vožnjo posamezne kmetije, ki so od daleč videti velike in lepo urejene. Navadno so obdane z drevjem, ki poslopja skoraj popolnoma zakriva očem.

Ustavili smo se v Leeuwardenu, glavnem mestu pokrajine Frizije, ki je domovina znamenitega frizijskega goveda. Ta pokrajina, ki meri 3235 km² (LRS 20.192), ima okrog 500.000 prebivalcev (LRS 1,400.000) in ca. 400.000 glav goveje živine (LRS ca. 500.000), ki je edino bogastvo te dežele. Tega se ljudje dobro zavedajo, zato ji tudi posvečajo vso pozornost. Leeuwarden ima ca. 80.000 prebivalcev, je zelo lepo urejen in je središče trgovine s frizijsko živino.

Frizijska živina je približno iste velikosti kot naša sivka. Je izrazito ranozrele pasme s kratkimi, tankimi rogovi in izrazitimi ostalimi znaki mlečnosti. Na zunaj je za nas nenavadna njihova barva (črna z belimi lisami ali bela s črnimi lisami), izredno dobro razvita vimena in pa zelo lepo oblikovan trup z izrazito širokim zadnjim delom in hrbtom. Kasneje, ko smo jo nekoliko bolj spoznali, pa nas je ta živina presenetila s svojo zelo visoko molznostjo in res zgodnjo zrelostjo za razplod. Pri njih je običajno vsaka telica že z dvema letoma »mati«; niso pa redki primeri, ko telice telijo že z 18 meseci! Bike začnejo uporabljati za razplod že z 12 meseci. Kljub temu so živali krepke in dajejo že po prvem teletu po 3000 do 4000 kg mleka letno. Kasneje morajo dajati okrog 5—6000 kg, če hočejo kaj veljati. Niso redke krave, ki imajo 9000 do 10.000 kilogramov mleka letno. Videli pa smo kravo, katere stara mati je dala nad 13.000 kg mleka v enem letu. Tolšče je v mleku skoraj vedno nad 4 odst., navadno okrog 4,2 do 4,5 odst. Seveda boste rekli, da te krave tudi bolje krmijo kot naše! Res je, krmijo jih bolje, vendar ne tako, kot mislite — s krepkimi krmili. Vsa ta živina stoji od konca aprila pa do oktobra ali novembra (kakor pač dopušča vreme) noč in dan na prostem in se pase. Ves ta čas ji je paša izključna krma, razen pri najboljših mlekaricah, ki jim tudi poleti dodajajo nekaj krepkih krmil. Pa ne dosti, ker so draga: za liter mleka dobi kmet povprečno po 23 centov, za kg krepkih krmil pa mora dati 40 centov! Pač pa je trava taka, da si lepše ne moreš želeti: gosta, brez plevela, sladka. Pašniki so z izsuševalnimi jarki in prekopi razdeljeni v parcele, te pa — po potrebi — še z električnimi ograjami v manjše parcele.

Živina se pase in obenem gnoji parcele, po določenem redu, tako da se »čredinki« ne izčrpavajo in ne uničujejo. Ko je na posamezni parceli živina opravila svoje, pridejo nanjo ovce, ki »postrižejo« ostanke. Travnike poleg tega gnojijo še z gnojnico in deloma z umetnimi gnojili. Seveda pa je zemlja globoka in še neizčrpana. Razen trave, živine in ovac, nismo v celi Friziji videli nobene druge kulture; ne krompirja, ne žita, prašiče pa le pri nekaterih kmetijah po 1 ali 2. Šele onstran Ziderskega morja, kjer Frizija prehaja v severno Holandijo, smo videli druge živali.

Se nadaljuje

S SEJE SVETA ZA SOCIALNO VARSTVO OLO

Nenehna socialna skrb naše družbe

Ljudska oblast posveča glede zdravstva in socialnega skrbstva vso skrb delovnemu človeku ter mu nudi pomoč. V današnji družbeni ureditvi so šli že težki milijoni v te namene. Na zadnji seji Sveta za socialno varstvo pri OLO so obravnavali več perečih vprašanj v zvezi z delom na področju socialnega varstva, katera vam v kratkem posredujemo.

Najprej so obravnavali o delu Združenja gluhih in slepih. Združenje slepih obstoja že nekaj let. Ta organizacija združuje 28 članov (slepih), 10 slepih oseb pa je še izven svojega združenja. Sedež tajništva Združenja slepih je v Ribnici. Poročano je bilo, da so mlajši člani Združenja v šolah, kjer se usposabljajo za razne poklice. Združenje slepih se ne more vzdrževati samo, zato prejema dotacije iz proračuna OLO. Ta pomoč je znašala lani 217.762 din. Glavni odbor Zveze gluhih pa je prispeval 30.000 din.

Organizacija gluhih deluje komaj dobro leto. Skupno je v okraju 55 gluhih oseb, od katerih je včlanjeno v organizacijo 37 gluhih. Za vzdrževanje te organizacije je prispeval OLO 150.000 din, 5000 din pa je prispeval občinski ljudski odbor Draga-Loški potok. Naj omenimo še to, da prevladujejo med gluhimi in slepimi starejši ljudje in so v večini nastanjeni pri svojih družinah, le malo od teh je delavcev ali upokojencev z rednimi mesečnimi dohodki. Tudi v tem letu bodo organizacije gluhih in slepih prejele iz proračunskih sredstev OLO denarno pomoč.

Znano je, da je v Ponikvah Dom počitka, kjer preživljajo starost življenja onemogli in tisti stari ljudje, ki so ostali brez vseh sredstev za življenje. V Domu so lepo oskrbovani. Uprava Doma se trudi, da bi bil Dom počitka vsem oskrbovancem res pravi dom v pravem pomenu besede. Stroški za oskrbovanje Doma so precej visoki, katere pa krije samo OLO Kočevje. Praviloma bi moral del teh stroškov prispevati tudi OLO Novo mesto (prispevek za stroške zdravstvenega osebja v Domu počitka), vendar do sedaj še ni ničesar prispeval.

Tov. Rauh Alojz, načelnik Tajništva za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo je poročal o predlogu za proračun v letu 1957 za potrebe zdravstva in socialnega varstva, ki naj bi znašal 22 milij. 523.364 din. Člani Sveta so potem razpravljali o posameznih postavkah predloga proračuna in se z vsemi postavkami strinjali.

Na seji so obravnavali različne prošnje prosilcev iz raznih krajev, ki so prosili za socialno pomoč. Člani Sveta so vse prošnje pregledali in tistim, za katere je bilo ugotovljeno, da so socialne pomoči res potrebni, odobrili denarno pomoč.

Na seji so predlagali tudi, da se v Domu počitka v Ponikvah uredi delavnica za rehabilitacijo invalidov. Pobudo za to je dala komisija za rehabilitacijo invalidov za mesto Ljubljana. Delavnica v Ponikvah naj bi bila kot nekaka podružnica prej navedene komisije. Uprava Doma v Ponikvah je že v razgovorih z merodajnimi osebami komisije v Ljubljani.

Ob zaključku se je poročalo, da je v preteklem letu opravil Svet za socialno varstvo pri OLO pomembno delo s tem, da je vložil veliko truda v skrb za otroke in mladino.

Sveti za socialno varstvo pri občinah se bodo morali bolj zanimati v kakšnih pogojih žive stari in onemogli na njihovem teritoriju, ker z dodelitvijo podpor še niso rešena vsa vprašanja, ki zadevajo delo teh Svetov.

Ne šola! Starši naj vedo, katere filme gledajo njihovi otroci

Kaj je ideal otroka, ki je pogost obiskovalec kina? Ozko krojene hlače, pisana karirana srajca in posebni gumbi kavboja. Kjer pa gmotna stran tega ne dopušča, ostane še vedno vzor in vneto posnemanje ohlapne, malomarne drže, predrznost, bojevitost in podcenjevanje vsega drugega, kar ni v zvezi s tem. Domišljija, ki se otroku pred puberteto posebno razvija, se izčrpava le ob kavboju, njegovih početjih in manirah. Res je, da to ne velja za vse otroke. Toda število tistih, za katere tega dejstva ne moremo zanikati, je tolikšno, da se moramo ob tem zamisliti vsi, ki nam je kaj do tega, da se iz naših otrok razvijejo zdravi in duševno nepokvarjeni državljani.

Niso pa samo kavbojski filmi tisti, ki kvarijo našo mladino, tudi med drugimi najdemo dovolj slabih, ki niso za otrokovo nežno duševno rast nič manj škodljivi. Odraslemu slab film ne bo škodil, ker ima lastno, zrelo presojo, kaj je prav in kaj ne. Otrok pa tega še ne zmore. Zanj ima pripoved, posebno filmska, ki se lahko najbolj približa realnosti dogajanja, naravnost magično moč, ki ji otrok slepo verjame. Marsikaj bi otrok drugače pojmoval, če bi mu starejši razložili. In pri filmu je to potrebno. Otrok potrebuje za film razlago, kajti presneto redki so filmi, ki so dostopni otrokovemu razumevanju. Sam pa zmore posneti le del iz filma, običajno najslabši (slaba stran prejšnje vzgoje!).

Marsikateremu obiskovalcu kina v Kočevju (vendar izgleda, da to ni samo pri nas) se vsiljuje misel, zakaj ne vidimo več dobrih filmov? Toda ni treba seči po številkah. — Kdaj je največ obiska? Kadar vrtijo kavbojke, detektivke ali kako drugo lahkotno stvar. Iz tega izhaja zelo preprosta, toda za nas sramotna resnica, da obiskovalci sami narekujejo repertoarno politiko kino podjetij. Kdo je potem kriv, da gledamo več slabih kot dobrih filmov? Ni potrebno zapisati, kdo, stvar je preveč očitna.

Na roditeljskih sestankih pogosto slišimo starše, naj šola prepove obisk kina. Mislim pa, da je dovolj jasno, da vzgaja šola predvsem v šoli, doma pa starši. Šola bi morala kontrolirati vso množico otrok, ko nekateri starši niti svojih ne zmorejo?! Če je film posebno primeren za mladino, ki obiskuje šolo, je organizirana šolska predstava, ki jo šola priporoča. Če pa otrok obiskuje še druge filmske predstave, so za to odgovorni starši, in tudi za to, kaj bodo izbrali. Vendar je žalostno dejstvo, da se mnogi vse premalo zanimajo za to, kaj počne njihov otrok. Da se le ne poškoduje, da je zdrav, pa so zadovoljni. Kaj pa se razvija v njegovi duševnosti, jim postane mar šele, ko spoznajo, da je nastalo nekaj povsem drugega, kakor so pričakovali.

O problemih mladine in filma smo razpravljali na zadnji seji občinskega komiteja ljudske mladine v Kočevju. Ugotovili smo tudi, da zahajajo nekateri mladoletniki celo k večernim predstavam. Sprejeli smo sklep, da pošljemo na ObLO Kočevje vlogo, da izda odlok, s katerim bo mladini pod 16. letom starosti tudi v spremstvu staršev prepovedan obisk zadnje kinopredstave. Na razpolago je zgodnejša predstava, zadnje čase pa ob nedeljah ob 10. uri dopoldan redno predvajajo mladini primerne filme. Vendar bi bilo dobro, da bi se postavila primerna komisija, ki bi nadzorovala, kaj pride v spored mladinskih predstav.

Ne bi bilo napak, če bi v našem listu lahko kaj brali o domačem filmskem sporedu. Bilo bi v pomoč staršem in vzgojiteljem.

Marjan Lukežič

Učni uspehi kočevskih dijakov

Uspeh kočevskih dijakov je v I. polletju letošnjega leta sorazmerno dober. Procent pozitivnih ocen je 55,72 odst., medtem ko je bil v preteklem šolskem letu ob istem času samo 49,33 odst. Najboljši uspeh v višjih razredih je dosegel VIII. a razred in sicer 73,91 odst. pozitivnih ocen. Sledi VII. razred s 70,59 odst., najslabši pa je V. a razred z 52 odst. Najboljši dijak višjih razredov je dijak VIII. a razreda Bernard Šervicelj.

Kje so vzroki za dosežene višje uspehe? Nižji, zlasti prvi razredi, niso več tako številni, kar omogoča predavateljem več individualnega dela.

Drugi faktor, ki je bistveno vplival na uspeh, je, da profesorji v nižjih razredih že upoštevajo načela bodoče šolske reforme, to je: krčijo učno snov na minimum, in skušajo to snov čimbolj utrditi.

Pri svojem delu pa naletijo profesorji na precej težav: Skrb staršev za uspehe svojih otrok-dijakov, zlasti slabših, je premajhna. O tem priča udeležba na roditeljskih sestankih. Tudi mladinska organizacija bi se morala za učni uspeh bolj zanimati.

Glavno oviro predstavlja pomanjkanje učnih knjig za višje razrede, zlasti za kemijo, fiziko, zgodovino, slovenščino in matematiko. Tudi za poučevanje tujih jezikov primanjkuje knjig. Za nabavo slovarjev in sličnih knjig, ki so zelo drage, pa skrbi dijaška knjižnica.

V Sloveniji je bila kočevska gimnazija doslej povprečna. Pri sedanjih uspehih pa se bo najbrž uvrstila med boljše gimnazije.

Zapomniti pa si moramo eno: marljivost dijakov se na splošno ni povečala, temveč so vplivali na dvig učnega uspeha že navedeni činitelji.

Pm

Zaupni pomenek kar ob plotu

Za dom in družino

Urejen dom - ogledalo gospodinje

Največji delež k lepoti doma bodo prispevala ročna dela. Le pomislimo, koliko ur po nepotrebnem zapravimo in kaj vse bi v tem izgubljenem času lahko naredile. Koliko prtičkov, lepih blazin in morda celo gobelinov (vezenih stenskih slik) bi krasilo naš dom. Da, bujna domišljija in spretne roke ustvarijo marsikaj in moramo jih izrabiti.

Soba, v kateri se čez dan počutimo kar najbolje, izgubi zvečer precej svojega čara. Kje je vzrok? Prav gotovo v nepravilni razsvetljavi. Le malo spretnosti bomo potrebovale in vrnile bomo sobi njeno privlačnost. Pomagale si bomo s prikupnimi senčniki in svetilkami. Ni potrebno, da bi za to dajale tisočake, same bomo pripravile lep senčnik, ki bo daroval okolju več, kakor pa kupljen. Kos lepenke, črtalo, svinčnik, malo svile in še ... malce dobre volje pa bo senčnik gotov.

Zrcala so lahko v sobi važen dekorativni in ne samo toaletni predmet. Nikdar ne mislite, da je njihovo mesto samo nad toaletno mizico. Morda potrebujemo na prazni steni lepo sliko in dobile jo bomo, če bomo na steno pritrdile zrcalo, v kot pa postavile mizico z rožami, oziroma sobno rastlino, da se bo le-ta odbijala v zrcalu. V ta namen postavljeno zrcalo bo enkrat zaigralo dve vlogi.

Ker prebijemo pozimi največ prostega časa doma, moramo še posebej paziti, da nam bo v domačem kotičku kar najlepše. Nemajhen delež bodo k temu prispevale sobne rastline, ki pa zahtevajo precejšnjo skrb in nego.

Ne postavljajmo rastlin v temne kote, temveč jim poiščimo prostor ob oknu. Sobne rastline so občutjive in morajo imeti dovolj dnevne svetlobe in čistega zraka. Pri zračenju prostorov moramo biti previdne, kajti naglo menjavanje temperature in prepih jim škodujeta.

Sobne rastline zahtevajo dovolj vode, a ne preveč, če jih odvišno zalivamo, porumenijo in usahnejo. V kurjenih prostorih jim moramo večkrat zalivati, ker voda hitreje izhlapeva. Zalivati jim moramo v enakih časovnih presledkih. Voda, s katero zalivamo, mora biti iste temperature, kakor okolje, v katerem se nahaja rastlina. Rastline, ki jih imamo v zakurjenih prostorih, pa nam bodo bolje uspevale, če jih bomo posadile v večjo posodo.

Če imamo eno samo sobo

Problem mladega zakonskega para je danes navadno ta, kako si bosta uredila edino sobo, ki jo imata, v udoben dom. Ti nasveti pa bodo morda prišli prav tudi samcem, ker se bodo prepričali, kako je mogoče z majhnimi izdatki neurejeno sobo spremeniti v prijetno bivališče.

Če imamo gospodinjstvo, moramo na eni strani sobe pripraviti prostor za kuhinjo in pomivanje ter pranje. Montaža tega dela ni težka. Vzamemo pet lesonitnih plošč 60 krat 200 cm ter jih zbijemo ob zid in na tla, tako da nam tvorijo nekako omaro. Lahko jih tudi prebarvamo in lakiramo, vsekakor pa »omaro« zapremo z lepo pisano zaveso. V enem delu take kuhinje imamo prostor za obešanje oblek, polico za čevlje, omelo, metlo, smetišnico, cunje itd. V drugem delu pa imamo električni kuhalnik, pod njim in nad njim pa je na policah ali v omarici posoda in živilske potrebščine. Imamo pa še tretji del, kjer je posoda za pomivanje in umivanje in tam imamo spravljeno tudi umazano perilo. Kakor vidite, vsak kotiček lahko tako izkoriščamo, da nam v sobi sami ne bo treba imeti vsakovrstne šare, ki nam kazi videz že tako lepe in nove opreme.

Mogoče si boste težko omislili vse naenkrat, toda postopoma in z veliko dobre volje ter potrpljenja boste lahko spremenili svojo sobo tako, da ne bo izgledala kot skladišče vsakovrstnega blaga, ampak bo prijeten in udoben domek.

KRPALNICA V KOČEVJU

»Društvo za pomoč družini« v Kočevju je dne 1. febr. odprlo krpalnico. S tem dnem bo začela krpalnica z rednim delom. Brez dvoma bo nova uslužnostna delavnica velikega pomena, predvsem pa bo ustreženo številnim zaposlenim gospodinjam in materam.

Društvo se tudi zahvaljuje podjetju Kleparstvo, ki je opravilo vsa kleparska dela v kuhinjskih prostorih brezplačno.

Krpalnico bo vodila tovarišica Mara Lukežič.

DOBER NASVET

Šipe na kuhinjskih pa tudi na sobnih oknih se v mrazu rade orose, če dela v sobah več ljudi. To neprijetnost lahko preprečimo za nekaj časa, če namažemo šipe z mešanico iz 500 g vode, 500 g špirita in 50 g glicerina ali pa z mešanico mila, glicerina in špirita. Ko se šipe posuše, jih z mehko krpo, ki ne pušča vlaken za seboj, zbrišemo, pa so spet svetle.

IZDATNA ENOLONČNICA

Pol kg svinjske glave ali parkljev, tri četrt kg fižola, tri četrt l vode, 2 korena, 1 drobno čebulo, poper, majaron, lovorov list, sladka paprika, strok česna, 2 dkg masti, 2 dkg moke, domači rezanci.

Svinjsko glavo ali parklje, sveže ali prekajene, in čez noč namočen fižol pristavimo v vodi. Dodamo narezano korenje in čebulo. Jed odišavimo s poprom, majaronom, lovorovim listom in začinimo s sladko papriko ter strokom česna. Kuhamo približno 2 uri. Proti koncu dodamo nekoliko svetlega prežganja, ki pa ga moramo gladko razkuhati. V jed zakuhamo še široke rezance.

ZLATA RIBICA

(Pravljica)

Nekoč je bilo tam, kjer se zdaj razprostira Ribniška dolina, veliko jezero. V njem je bilo toliko rib, da je vse mrgolelo. Vse to bogastvo je bilo last velikana, ki je prebival za vrhovi Velike gore. Ležeč na trebuhu je neprestano škilil izza vrhov in ljubosumno pazil na vsako ribo. Ljudje, ki so živeli v revnih kočah ob jezeru, so bili zelo siromašni. Večkrat jim je zmanjkalo celo vode, čeprav jo je bilo na pretek; zakaj, če bi se bil kdo upal le približati jezeru, ne bi bilo velikanove jeze ne konca ne kraja. In da bi živeli v miru, so rajši požirali suhe sline ali pa si nosili vodo iz oddaljenih krajev.

Vse to bi bili ljudje težko prenašali, če ne bi bilo v jezeru zlate ribice, ki je priplavala na površje vselej, ko je posijalo sonce ali ko jim je bilo najhujše. Njen čudežni blesk, ki se je spreminjal v tisočerih odtenkih, je polnil srca z neizmerno radostjo. Tedaj je ljudem odleglo. Celo pozabili so na težave, ki so jih morali prenašati.

Velikana je to zelo jezilo. Začel je godrnjati in puhati, da so se kmalu zavili vrhovi v goste megle, na nebo pa je pripodil čredo oblakov, da se je moralo sonce žalostno umakniti. Vodo v jezeru je vzburkal, da je kipela in zabredel vanjo, da bi ulovil zlato ribico. Pa je bilo vse njegovo prizadevanje zastonj! Ribica je imela v temnih globinah skrivališče, za katerega ni vedel nihče — in velikan se je moral vselej umakniti praznih rok za vrhove Velike gore.

»Ne boš je!« so govorili ljudje kadar ga je minilo, »pa če se na glavo postaviš! Saj to je vendar naša sreča ...«

Ali velikan ni odnehal. Nazadnje se je tako razjezil, da je izgubil razsodnost. Začel je rohneti, da je šlo vse naokrog: megle in oblaki so plesali kakor obsedeni. Njegov glas je bil podoben treskanju, pogledi pa ognjenim kačam. V svojem besu je začel lomiti skale in jih metati na vse strani, dokler se ni ves upehan zgrudil na tla ...

Naslednjega jutra, ko se je polegel strah, so ljudje opazili, da ni več velikana. Zbežal je od sramu,

Zlata ribica, vzidana v ribniški grb

ker ga je nazadnje le premagala človeška stanovitnost. Posijalo je sonce in zlata ribica je splavala na površje, ljudje pa so zaživeli drug z drugim v sreči in zadovoljstvu.

Ali kmalu so opazili, da je začelo jezero usihati. Voda je namreč odtekla skozi jame, ki so jih napravile skale, katere je metal velikan v svoji podivjanosti.

In čeprav je jezero popolnoma presahnilo, niso bili ljudje zaradi tega prav nič prikrajšani. Začeli so orati in polje jim je bogato rodilo. Za ribico pa je bilo dovolj vode v potoku. Njen blesk je bil še lepši, zlasti tedaj, ko je valovilo klasje. In odslej so živeli Ribničani še v večjem izobilju, zakaj imeli so toliko žita, da niso vedeli, kam bi z njim.

Pa so se nekateri kmalu preobjedli dobrote. To so bili taki, ki so hoteli živeti drugače kakor je živela večina. Zbirali so se in iz dneva v dan razmišljali, kako bi si prisvojili zlato ribico in postali lastniki vsega bogastva. Nekega dne so jo ugrabili in jo vzidali v svoj grb ... Tako je ribica poginila, sreča pa je postala naklonjena le izbranim, ki so potem obrnili vse bogastvo v svoj prid.

Rudolf Mohar

Važnost poklicnega svetovanja

Od osvoboditve do danes je terjal razvoj proizvodnih procesov toliko novih delovnih moči, da se je število zaposlenih več kot podvojilo. Potreba po naglem nameščanju novih ljudi, predvsem potreba po kvalificiranem kadru, je nujno povzročila, da je mnogo ljudi prišlo na zanje neprimerna delovna mesta, ki niso ustrezala njihovim telesnim in duševnim sposobnostim. Nastalo je škodljivo prekomerno premeščanje delavcev znotraj obrata, pa tudi iz kraja v kraj (fluktuacija). Mnogo vajencev je razdrlo svoje učne pogodbe. Povečalo se je število delovnih nezgod.

Pri nas ni bilo sistematičnega usmerjanja v poklice po proizvodnih potrebah ter po nagnjenjih in sposobnostih mladine. Služba posredovanja dela je prišla tako pred celo vrsto problemov. Tako je nujno tudi pri nas dozorela potreba po poklicnem usmerjanju delovnega človeka, posebno mladine, ki si izbira svoj bodoči poklic. Interes družbe za vzgojo strokovnega kadra je zahteval, da začnemo aktivno delati na področju izbire poklica.

Dobro polovico zavestnega življenja prebije človek v poklicnem delu. Od dela v poklicu je odvisno zadovoljstvo posameznika, njegov dohodek, možnosti napredovanja in koristi, ki jih prispeva družbi. Ne moremo si misliti kaj pomembnejšega za družbo kot je pravilna zaposlitev ljudi. Pravilna izbira poklica pomeni večje delovne uspehe, več dohodkov, več sreče za nas vse; manj nezgod pri delu pa tudi manj nezadovoljnih notranje strtih ljudi. Delo v poklicu in tudi samo izučevanje poklica je močan vzgojni faktor, ki posameznika vključuje v veliki kolektiv družbe. Kolikor več ljudi si pravilno izbere svoj poklic, toliko trdnejši je kolektiv, toliko več bo vezi med posameznikom in družbo, toliko več ljudi, zrelih, razvitih osebnosti pomaga graditi lepše življenje. Pravilno gospodarjenje s človekovimi telesnimi in duševnimi silami ni za našo skupnost nič manj važno kot načrtno delo na gospodarskem področju. Človek v pravilno izbranem poklicu najde samega sebe. Poklici, ki jih je danes v svetu nad 40.000, so se razvili iz družbenih proizvodnih potreb in s svojimi najrazličnejšimi zahtevami bistveno posegajo v oblikovanje človekove osebnosti.

Po kakšnih kriterijih pa si danes mladina izbira svoj poklic? V mnogih primerih se mladi ljudje odločajo povsem po naključju. Statistika nam dokazuje, da si le okrog polovica mladine dobro izbere svoj poklic. O otrokovem poklicu pogosto odločajo starši. Njihova ocena otrokovih sposobnosti pa je enostranska, ker ga gledajo skozi perspektivo ljubezni. V najboljšem primeru poznajo svoj poklic in še kaj sorodnega. O drugih poklicih vedo malo ali nič. To pa ne zadošča, da bi mogli odločati o otrokovi bodočnosti. Mladina pa podleže tudi drugim motivom pri izbiri bodočega poklica — šolskemu uspehu, mnenju znancev in sorodnikov, socialnim razmeram in »modnim« poklicem.

Samo enostransko izbiranje poklica pogostoma privede do splošnega neuspeha v poklicu, do večkratnega menjavanja poklica ali delovnega mesta, do nezadovoljstva, do nesreč pri delu ter pogostih poklicnih obolenj.

Bilo bi nehumano pa tudi družbeno škodljivo, če bi mladega človeka še nadalje prepuščali samemu sebi, da bi si sam, brez zadostnega poznanja, izbiral poklic. Koristi družbe in koristi posameznika se tu povsem prepletajo. V družbenem razvoju imata družba in posameznik vedno več skupnih interesov. Poklicno usmerjanje je zato prav tako stvar posameznika kakor družbe. Kakor je posamezniku do tega, da najde delo, v katerem bo mogel uspevati (t. j. zaslužiti, zadovoljno živeti), tako je družbi do tega, da je na delovnem mestu človek, ki bo dobro delal, in ki bo kar največ prispeval v korist družbe.

Poklicna vzgoja mora odpraviti predsodke o »višjih« poklicih in manjvrednih »ženskih« poklicih. Vsi poklici so potrebni, ker jih potrebuje družba, ker jih potrebuje posameznik. Prekomerno »zasedeni« poklici in poklici, v katerih je čedalje manj ljudi (deficitni poklici), so prav tako posledica zanemarjene poklicne vzgoje. Res je, da je vsklajevanje osebnih interesov in nagnjenj s potrebami proizvodnje eno najtežjih poglavij poklicnega svetovanja. Toda pri seznanjanju s poklicem morajo biti vedno primerno poudarjene gospodarske potrebe, da se ne bi mladina usmerjala v stroke, ki so že prenapolnjene ali zopet druge, kjer ni možnosti za nadaljnji razvoj.

Včasih je sicer treba iz kakršnih koli razlogov preusmeriti poklicno željo mladega človeka v drugo smer, v kak soroden poklic, pri čemer pa se ne sme kršiti svobodne izbire poklica.

Pri poklicnem usmerjanju gre za dvoje: pred seboj imamo človeka z določenimi telesnimi in duševnimi sposobnostmi, na osnovi katerih iščemo ustrezajoče delovno mesto ali pa imamo delovno mesto, ki terja človeka s temi sposobnostmi.

Podatke, ki nam povedo kakšne sposobnosti naj ima človek na določenem delovnem mestu, dobimo s pomočjo analize delovnega mesta oziroma poklica. Podatke o človekovih sposobnostih pa se da ugotoviti z nekaterimi eksperimentalno-psihološkimi metodami. Obe metodi sta med seboj tesno povezani.

Nagli razvoj tehnizacije proizvodnega procesa je stopnjeval zmogljivost strojev in naprav, tako da jim je končno bilo kos le malo delavcev. Rodilo se je preprosto spoznanje, da je človek dragocenejši od strojev. Pogostnost nesreč pri delu, poklicnih bolezni, menjavanje služb in drugi činitelji so pokazali, da je človek važen faktor v proizvodnji. Človek-delavec je postal predmet znanstvenega proučevanja, ki temelji na osnovnem spoznanju, da se ljudje med seboj razlikujejo po duševnih in telesnih značilnostih in da različni poklici terjajo od delavca različne sposobnosti.

Poklicno usmerjanje je torej osnovni pogoj za pravilno usmerjanje telesnih in duševnih sil.

Po zimi! dirke na motornih kolesih

MOTOSKJÖRING NA RINŽI

PO RAVNIH DELIH PROGE S HITROSTJO 85 KM NA URO!

Pretekli petek smo imeli priložnost gledati izredno zanimivo in razburljivo športno prireditev — motoskjering po Rinži. Ta prireditev je privabila na glavni most in njegovo okolico kar 1200 gledalcev in spada tako med najbolj obiskane športne prireditve v Kočevju. Res pa je, da so tekmovalci zaslužili tako veliko zanimanje občinstva, saj so prikazali dobro mero poguma in spretnosti v divji vožnji po ledu, v kateri so dosegali tudi 85 km na uro. Z ne dosti manjšo hitrostjo so vstopali v nizki in ozki obok mostu, kar je zahtevalo res železnih živcev.

Rekordni povpreček je sicer »le« 48,178 km na uro, toda upoštevajoč, da je bila proga sestavljena ne iz krogov, ampak iz šestih ravnih delov z zavoji po 180 stop. na širini 15—20 m in da so tekmovalci imeli navadne gume, potem moramo tembolj spoštovati njihovo storitev.

Pa še nekaj je bilo lepega na tej prireditvi. To je vzorno sodelovanje med Avto-moto društvom in Partizanom, ki je pokazalo, kaj se vse doseže v složnem delu.

V konkurenci sta zmagala z velikim naskokom brata Petek, zahvaljujoč dobri tehniki vozača Janeza, ki je iz svojega DKW izvlekel res vse, kar se je dalo. Izredno razburljiva je bila vožnja izven konkurence Petka z mladim smučarjem Ferdom Čukom, ki je pri spodnjem obračanju padel, vendar se je kljub nezmanjšani hitrosti spretno pobral in srečno prišel skozi obok mosta. V tej vožnji je dvojica Petek-Čuk postavila odlični rekord proge 3:59,1. Ta vožnja je pokazala, da je bila velika ugodnost za motorista, če je vlekel dobrega smučarja.

Zelo dobro sta vozila tudi motorista Lojze Drofenik s smučarjema Rovanom in Hočevarjem ter Janez Durini z inž. Troštom.

Izredno hiter je bil tudi motorni vlek drsalca, v katerem sta zmagala Drofenik-Hočevar.

Ob koncu še važno opozorilo: Vsa sreča, da je bil led tako debel, sicer bi lahko prišlo do katastrofe, saj je bilo na ledu na razmeroma majhnem prostoru več sto gledalcev. V bodoče je treba preprečiti dostop na led vsem, ki ne sodelujejo pri tekmovanju. Posebno velja to za otroke.

Rezultati

Motorni vlek smučarja (dolžina proge 3200 m): 1. Petek Janez in Petek Franc (DKW 250): 4:01,7, 2. Drofenik Lojze in Rovan Roman (Puch — Tomos 250): 4:15,2, 3. Durini Janez in inž. Trošt Janez (Jawa 250) 4:15,8, 4. Drofenik Lojze in Hočevar Lojze (P-T 250) 4:19,4, 5. Kranjc Anton in Zajc Žarko (P-T 250) 5:10,9.

Motorni vlek drsalca (dolžina proge 1000 m): 1. Drofenik Lojze in Hočevar Lojze (P-T 250) 1:17,6, 2. Durini Janez in Furlanič Lojze (Jawa 250) 1:20,7.

Mladi skakalci se uveljavljajo

Prvenstvo Kočevja v smučarskih skokih nas je povsem zadovoljilo. Predvsem zato, ker se je pojavilo dosti mladih skakalcev, ki imajo pred sabo lepo možnost razvoja. Ta prireditev je bila nekako malo okrajno prvenstvo, ker so nastopili poleg domačih še tekmovalci iz Ribnice in Dobrepolja. Zato se je kvaliteta prireditve občutno dvignila, zahvaljujoč predvsem zelo dobrim Dobrepoljcem.

»Stari« kočevski as Janez Andlovic se tudi to pot ni dal ugnati in je zmagal z velikim naskokom. Ugodno nas je presenetil Bogo Vidmar, ki je zasedel drugo mesto.

Pri mladincih se je odlično odrezal Jovica Čokorilo, tako da upravičeno upamo, da se bo razvil v res dobrega skakalca. Tretjeplasirani Kotar je skakal daleč, toda vse si je pokvaril s slabo navado, da pri doskoku podrsa z rokami.

Pri pionirjih je zelo ugajal Jože Miklič iz Dobrepolja, ki je bil zanesljivo prvi. Veliki nadi kočevskega društva pa sta brata Leskovška, ki sta imela najdaljše skoke, nista pa še slogovno izpiljena.

25-metrska skakalnica na širokem lazu je bila lepo pripravljena in je za naše razmere kot nalašč. Nastopilo je 32 skakalcev. Gledalcev je bilo 600.

Rezultati

Pionirji: 1. Miklič Jože (D) 196 (16 in 16 m), 2. Leskovšek Srečko 187,3 (15,5, 17), 3. Novak Ivan (D) 176,1 (14,5, 14), 4. Leskovšek Bogo 172,5 (17, 17), 5. Arko Vinko (R) 162,6 (14,5, 16,5).

Mladinci: 1. Čokorilo Jovica 208,9 (19, 19,5), 2. Ponikvar Stane (D) 192 (17, 18), 3. Kotar Anton 184,2 (19, 19), 4. Turk Joško 174 (17, 15,5), 5. Gruden Jože (D) 168 (16,5, 16).

Člani: **Andlovic Janez 206,5** (20 in 20 m), 2. Vidmar Bogo 191,5 (17,5, 17,5), 3. Novak Anton (D) 188 (16,5, 18,5), 4. Čampa Franc (R) 187,4 (18, 18), 5. Šilc Franc (R) 174,1 (17, 17).

Ali ste že poravnali naročnino za Novice? Če še niste, storite to še danes, da si zagotovite redno prejemanje lista!

Občni zbor TVD Partizan Sodražica

V Sodražici je bil v nedeljo 20. januarja letni občni zbor TVD »Partizan«. Iz poročil smo slišali, da šteje »Partizan« nad 200 članov. V Partizanu pa je premalo članov iz vrst kmečke mladine iz okoliških vasi Sodražice. Zato bo odgovorna naloga novega odbora, da se povečajo vrste Partizana, predvsem z mladimi kmečkimi fanti in dekleti.

Delo Partizana v preteklem letu je bilo združeno s precejšnjimi objektivnimi težavami. Društvu primanjkujejo vaditeljski kadri, to je vodniki. Pri tem je treba omeniti tudi nerazumevanje nekaterih podjetij, ki niso hotela odobriti nekaj dni dopusta za tečaj vodnikov svojim članom kolektiva. Nekatere sekcije pri društvu so dosegle lani pri delu lepe uspehe, predvsem velja to za telovadce in igralce tenisa. V Sodražici imajo idealne pogoje za razvoj zimskega športa. Društvo Partizan je že pred nekaj leti zgradilo tri skakalnice in to za 8, 20 in 40 m. Na teh skakalnicah so se skoki že vršili in so bili tekmovalci s skakalnicami zelo zadovoljni. Tudi letos imajo v programu skoke na skakalnicah ter tekmovanja v ostalih panogah zimskega športa. Partizan je sodeloval na vseh prireditvah ob državnih in krajevnih praznikih.

Partizan Sodražica ima krasen dom, na katerega so upravičeno ponosni. V dvorani doma se vrše dvakrat tedensko vaje s telovadci. Na razpolago imajo tudi že lepo število telovadnega orodja. Lani so se telovadci še posebej pripravljali na telovadni nastop v Ribnici, vendar je ta zaradi znanih razlogov odpadel.

Igralci tenisa so sodelovali tudi pri nastopih v Dobrepolju in Velikih Laščah in tam dosegli zadovoljive uspehe.

Kakor smo slišali na zboru, je oviralo delo društva v preteklem letu tudi to, da med nekaterimi člani ni bilo pravega sporazuma, kakor tudi, da je težina dela ležala na ramenih poedinih tovarišev. Urediti bo treba tudi redno plačevanje članarine članov, kar je v zaostanku za celo leto 1956. Društvo je pogrešalo tudi večjo pomoč prosvetnega kadra.

Izvoljen je bil nov upravni odbor društva ter načelnik in vodniki. Sprejet je bil tudi program dela za leto 1957, ki je bogat na prireditvah. Pričakujemo, da bo novi odbor krepko prijel za delo, pri tem pa naj nudijo vso pomoč tudi člani društva in uspeh bo zajamčen.

Šahovsko prvenstvo Dolenjske

V nedeljo 20. jan. je bilo odigrano v Novem mestu moštveno in posamezno brzopotezno prvenstvo Dolenjske v šahu. V moštvenem tekmovanju je sodelovalo 11 moštev. Tretjič zaporedoma je zmagalo moštvo Novega mesta in si s tem pridobilo v trajno last prehodni pokal. Novomeščani so zmagali zasluženo s 5 točkami naskoka. Premagalo jih je le moštvo Ivančne gorice. Drugo mesto je pripadlo Črnomeljčanom, ki so se tokrat izkazali z dobro igro. Moštvo Kočevja je zasedlo šele tretje mesto. Da ni poseglo resneje v boj za višje mesto, je kriva odsotnost prvaka inž. Volka, ki je bil v času moštvenega tekmovanja zadržan.

Najboljši uspeh je dosegel Mohar K., ki je doprinesel moštvu 7 in pol točke. Zadovoljili so tudi Mestek, Lunder, Šrajer in Lisac. Tehnični rezultati:

1. Novo mesto 43 in pol, 2. Črnomelj 38 in pol, 3. Kočevje 33 in pol, 4. Novo mesto B 32, 5. Ivančna gorica 26 in pol, 6. Ribnica itd.

V finale posameznega prvenstva se je uvrstilo 11 igralcev in bivši prvak inž. Volk, ki je bil sprejet brez kvalifikacij. Boj za pokal je bil zelo razburljiv, saj je bilo do 7. kola v vodstvu kar pet igralcev, med njimi tudi Kočevarji inž. Volk, Mohar in Mestek. V 7. kolu sta se odlepila Škerlj in inž. Volk. Ko je kazalo, da bosta razdelila prvo mesto, je inž. Volk v predzadnjem kolu izgubil s Finkom, kar je prineslo pokal Škerlju. Sicer pa, sodelovanje 4 Kočevarjev v finalu za kočevski šah ni neuspeh.

Tehnični rezultati: prvi Škerlj (Novo mesto 8 in pol, 2. inž. Volk (Kočevje) 8, 3, Mohar (Fara) 7, 4. Zabukovec (Novo m.) 6 in pol, 5. in 6. Dokl in Fink (N. m.) 6, 7. Kobler (Črnomelj) 5 in pol, 8. Sitar (N. m.) 5, 9. Gajski (N. m.) 4, 10. in 11. Mestek in Šafar (Koč) 3 in pol, 12. Klemenc (Črnomelj) 2 in pol točke.

Na tolažilnem turnirju posameznikov je zmagal Lunder.

Prizor z zadnjih sankaških tekmovanj (Vesel-Planinc)

Zimsko strelišče

Zimsko strelišče je dolgoletna želja strelcev mesta Kočevja. Dobili so prepotrebne prostore za vaje v streljanju z zračnimi puškami. Teh prostorov vse do sedaj niso imeli.

Mislim, da ni potrebno poudarjati, kolikšnega pomena je ta pridobitev za vse strelce, saj je zračna puška prva stopnja v razvoju strelstva ter jo mora vsak strelec temeljito obvladati, predno sploh lahko strelja z vojaško puško. Da ne omenim pri tem pionirje in mlajše mladince ter ostale, ki jim je zračna puška glavna disciplina treninga in tekmovanja.

Strelišče za zračno puško je v stavbi poleg tiskarne »Urška« pod Okrajno zobno ambulanto. Strelišče samo še ni dokončno urejeno in opremljeno, vendar pa je že v njem na novo montirana fluorescentna razsvetljava in ostala oprema, tako da je sposobno za vaje in razna tekmovanja, ki so se v glavnem že pričela.

Glavna zasluga za to, da smo sploh prišli do zimskega strelišča, gre predvsem predsedniku Okrajnega LO tov. Pirnatu Janezu, ki je pravilno razumel potrebo ter nam omogočil uporabo in opremo strelišča. Pobudnik za otvoritev strelišča je bil Odbor Strelske družine Kočevje mesto, ki je bil pri tem bolj zainteresiran.

Ljubitelje strelskega športa ob tej priliki pozivamo, da ne stoje ob strani, temveč se vključijo v strelsko organizacijo ter s tem ojačajo obrambno moč naše domovine.

Vaje z zračno puško bodo v zimskem času po naslednjem programu:

za člane vsak torek od 4. do 6. ure popoldne;

za mladince vsak četrtek od 4. do 6. ure popoldne;

za članice in mladinke vsak petek od 4. do 6. ure popoldne;

za pionirje vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne.

* Upravni odbor Dolenjske smučarske podzveze je sprejel koledar smučarskih prireditev: 3. februarja bo v Ribnici podzvezno prvenstvo v skokih in 10. febr. na Debencu pri Mirni alpske discipline ter isti dan v Kočevju teki in sankanje.

Društveno prvenstvo v smučarskih tekih

Na tem prvenstvu je nastopilo 32 tekmovalcev iz Kočevja. Bili so to cicibani in pionirji, medtem ko sta se od starejših prijavila le po en mladinec in članica. Kot kaže so tekmovanja v smučarskem teku pri nas le merilo splošne kondicije članov, ne pa posledica rednih priprav za to panogo.

Cicibana Dušana Bižala moramo posebej omeniti, ker niza v zadnjem času ta mladi vsestrani dečko zmago za zmago v zimskih športih. Osvojil je v svoji skupini okrajno prvenstvo v sankanju, potem društveno v veleslalomu in sedaj še v teku. Poleg tega redno skače na 25-metrski skakalnici in komaj čaka, da pride učitelj drsanja, da ga bo seznanil tudi s tem športom. Tudi Boruta Hočevarja in malega Mladena Čeranića moramo pohvaliti.

Vsi mladi tekmovalci so se v teku vztrajno borili in niti pomanjkljiva oprema jih ni zadrževala na poti do cilja. Mnogi so končali tek z eno odpeto smučko, ker so pač popustile vezi. Društvo Partizan je nagradilo njihovo požrtvovalnost in dalo vsakemu udeležencu po eno smučarsko mažo v dar.

Rezultati

Cicibani — 500 m: 1. Bižal Dušan 4:35, 2. Hočevar Borut 5:09, 3. Novak Saša 5:37, 4. Pirc Rudi 5:42, 5. Urbič Slavko 5:50.

Pionirji 11 in 12 let — 1 km: 1. Koler Albert 9:07, 2. Brezec Janko 9:08, 3. Jerše Zmago 9:10, 4. Štrumbelj Dušan 9:14, 5. Einsiedler Tinko 9:19.

Pionirke 11 in 12 let — 500 m: 1. Fabjan Metka 5:06, 2. Jerše Breda.

Pionirji 13 in 14 let — 1 km: 1. Kastelic Marjan 8:04, 2. Klarič Matija 8:09, 3. Fabjan Boštjan 8:15, 4. Klobučar Tone 8:16, 5. Malnar Ivan 9:15.

Zborovanje ribičev

V nedeljo 20. jan. je imelo Kočevsko ribiško društvo svoj redni občni zbor. Razen delegatov posameznih ribiških družin so občnemu zboru prisostvovali tudi predsednik OLO tov. Janez Pirnat, podpredsednik Ribiške zveze Slovenije tov. Svetina in predsednik sosednjega ribiškega društva v Brodu na Kolpi tov. Vidmar.

Občni zbor je obravnaval vsa pereča vprašanja ribištva v kočevskem okraju. V teku zadnjih dveh let, odkar obstoja Kočevsko ribiško društvo, je bil dosežen znaten napredek v gospodarjenju in upravljanju kočevskih voda. Glavna skrb je bila posvečena vlaganju ribjega zaroda in uničevanju vider, katerih je bilo ujetih že 16. S postavitvijo stalnega ribiškega čuvaja se vedno bolj uveljavlja red na kočevskih vodah.

Tudi v naslednjem letu bo glavna skrb posvečena pravilnemu vlaganju ribjih mladic, uničevanju vider ter organizacijski učvrstitvi ribiških družin, katere naj prerastejo v samostojne ribiške organizacije.

Občni zbor je z malimi spremembami podaljšal mandat dosedanjemu upravnemu odboru z inž. Volk Slavkom na čelu.

OBJAVE

OBJAVA

Komisija za volitve in imenovanja Občinskega ljudskega odbora Kočevje

razpisuje

naslednja delovna mesta v upravi Občinskega ljudskega odbora Kočevje:

1. šefa odseka za splošne zadeve, ki naj bi vodil še en referat v odseku (referat za prosveto ali sodnika za prekrške). Pogoj: višja strokovna izobrazba ali srednja s prakso v upravni službi.

2. referenta za prosveto. Pogoj: srednja strokovna izobrazba (po možnosti učitelj);

3. šefa odseka za gospodarstvo in referenta za gospodarstvo. Pogoj: višja strokovna izobrazba (ekonomist ali pravnik) ali srednja izobrazba s prakso v upravni službi in v gospodarstvu.

4. tržnega inšpektorja. Pogoj: srednja strokovna izobrazba, ali nižja, z daljšo prakso v trgovski stroki in upravni službi.

Delovna mesta pod točko 1 in 3 imata položajni dodatek in dopolnilno plačo. Delovna mesta pod točko 2 in 4 pa imata dopolnilno plačo.

Pravilno taksirane vloge z življenjepisom naj se pošljejo na tajništvo Občinskega ljudskega odbora Kočevje.

OBJAVA

Zaradi likvidacije podjetja »Brazda« razpisuje likvidacij. komisija

JAVNO DRAŽBO

(za razne gospodinjske potrebščine)

za dne 9., 10. in 11. februarja 1957 in sicer 9. in 11. febr. od 15. ure dalje in 10. febr. pa od 9. do 12. ure.

Javna dražba bo v prostorih skladišča, ki je v Zadružnem domu v Kočevju.

Likvidacijska komisija

ZAHVALA

Tov. dr. Leonu Mejač, zdravniku v Velikih Laščah izrekam toplo zahvalo za odlično pomoč, ki mi jo je nudil pri težkem porodu. Prav tako se zahvaljujem babici tov. Fani Bukovec.

Vsem ženam-materam v naši občini pa hkrati svetujem, da se v težjih primerih zaupajo njuni izkušenosti in požrtvovalnosti.

Angela Novak, Turjak

PRODAMO

Tovorna avtomobila znamke »Saurer« 3 tone in »Fiat« 1,5 tone, državnemu ali zadružnemu podjetju po ugodni ceni. Prodamo tudi posamezne dele. — »Trgopromet«, Kočevje.

OBVESTILO

Na podlagi Zakona o narodni obrambi, opozarjamo vse vojne obveznike, nabornike ter lastnike popisne živine in prevoznih sredstev, da so dolžni prijaviti v roku 8 dni vsako spremembo bivanja ali katero koli drugo spremembo pri Odseku za narodno obrambo Občinskega ljudskega odbora Kočevje.

Vojni obvezniki, naborniki in lastniki živine in opreme iz bivših občin Kočevska Reka, Kostel in Osilnica sporočijo spremembo pri krajevnem uradu.

Prijave in odjave ter spremembo bivališča morajo prijaviti tudi začasno prijavljeni vojni obvezniki in obvezniki predvojaške vzgoje.

ObLO Kočevje, Odsek za narodno obrambo

KINO

JADRAN, Kočevje: od 1. do 3. II. jugoslovanski film »Hanka«; 6. in 7. febr. češki film »Karavana na glavni cesti«; od 8. do 10. febr. ruski barvni film »Izpit zvestobe«.

SVOBODA, Rudnik: 2. in 3. febr. ameriški film »Pregnanci iz Poker Flejta«; 9. in 10. febr. sovjetski film »Pedagoška poema«.

PREDGRAD: 2. in 3. febr. ameriški film »Pet prstov«; 9. in 10. febr. avstrijski film »Potepuhi«.

RIBNICA: 2. in 3. febr. ameriški barvni film »Lili«; 9. in 10. II. francoski film »Umor«.

VELIKE LAŠČE: 2. in 3. febr. italijanski film »Srce«; 9. in 10. febr. angleški barvni film »Henrik V.«.

SODRAŽICA: 2. in 3. febr. ameriški film »14. ura«; 9. in 10. II. angleški film »Kapitanov raj«.

DOBREPOLJE: 2. in 3. febr. ameriški barvni film »Lidija Baeley«; 9. in 10. febr. ameriški barvni film »Na Rivieri«.

LOŠKI POTOK: 2. in 3. febr. ameriški film »Njeno življenje«; 9. in 10. febr. italijanski film »Čudež v Milanu«.

KOČEVSKA REKA: 2. in 3. febr. jugoslovansko-nemški film »Hiša na obali; 6. febr. ameriški film »Žrtvovani«; 9. in 10. febr. danski film »Zopet smo tu«. Predstave v sredo in soboto ob 19. uri v nedeljo ob 15. uri.

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto 2. februarja od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v Kočevju trgovina »Hrana« (poslovodja Lovrenčič), v Ribnici pa Trgovina z mešanim blagom.

V soboto 9. februarja od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure v Kočevju trgovina »Oskrba« Kočevje (poslovodja Pavuna), v Ribnici pa trgovina »Živila« Ribnica.

OBVESTILA

KOČEVJE

Rodile so: Rantaša Ana, nameščenka iz Kočevja, Ljubljanska cesta 20 — dečka Antona; Kustec Ljudmila, delavka iz Koprivnika, je rodila dvojčki — Vesno in Tatjano; Gestelj Jožefa, gospodinja iz Borovca — deklico Zlatico.

Srečnim mamicam čestitamo!

Poročili so se: Denič Ljubomir, podoficir JLA iz Ribnice in Poberaj Marija, delavka iz Koblarjev št. 37; Mejak Vinko, skladiščnik iz Tekstilane in Malnar Katica, gospodinja iz Trate št. 21.

Srečnim zakoncem čestitamo!

Umrli so: Šturm Jože, otrok iz Rudnika št. 14 — star 3 dni; Lesar Stane, dijak iz Kočevske Reke — star 24 let; Bahčič Ferdinand iz Pirč št. 12 — star 71 let.

RIBNICA

Rodila je: Hozjan Rozalija, gospodinja iz Brega — dečka Dušana.

Srečni mamici čestitamo!

Umrla sta: Garger Ivan, strojnik v pokoju iz Goriče vasi št. 79 — star 67 let; Pogorelec Franc, kmetovalec iz Dolenje vasi št. 126 — star 74 let.

DOBREPOLJE

Rodila je: Meglen Ivana, gospodinja iz Potiskavca 8 — dečka Ignaca.

Srečni mamici čestitamo!

Umrl je: Strnad Janez, kmetovalec iz Hočevja 17 — star 60 let.

VELIKE LAŠČE

Rodili sta: Perme Jožefa, gospodinja iz Sloke gore št. 4 — deklico Jožico; Mestek Ivana, gospodinja iz Črnega potoka 5 — deklico Olgo.

Srečnima mamicama čestitamo!

Umrla sta: Baudek Franc, osebni upokojenec iz Dol. Podpoljan 10 — star 94 let; Marolt Frančiška, gospodinja iz Borovca — stara 68 let.

DRAGA-LOŠKI POTOK

Rodila je Kovač Frida, gospodinja — deklico Nediko.

Srečni mamici čestitamo!

Za dobro voljo

— Takoj bom, tovariš direktor, samo stroške zadnje službene poti seštejem.

Zakonska

Žena: »To ti pa povem — če bi ti umrl, se takoj zopet poročim.«

Mož: »Lahko! Mar je meni nesreča moža, ki ga ne bom nikoli poznal.«

Miš je bila kriva

— Ali si videl Janeza? Kaj se mu je zgodilo — obraz ima kar razmesarjen.

— Da! Bil je pri brivcu, kjer strežejo dekleta. Ravno ko ga je zalo dekle brilo — so pa začele tri miši po sobi tekati.

Morska bolezen

— Gospodična, moja ljubezen do vas je kakor viharno vzburkano morje!

— Oh, zato mi je vedno slabo, kadar vas vidim...

LOVSKA

O lovcu Martinu Š. iz Kočevja kroži več lovskih zgodbic. Povejmo danes eno: Martin se odpravi na lov. V gozdu, kamor se je namenil Martin, so okrog velikega grma sedeli zajci in igrali karte. Kar priteče k igralcem zajec-stražar in pove, da se bliža lovec. Pa vprašajo stražarja, če je videl, kdo je ta lovec. Ta jim odgovori, da Martin. Tedaj pravijo zajci: »Kar naprej igrajmo, saj Martina se res ni treba bati!« Pa so res brezskrbno igrali do sončnega zahoda.

Nagrobni napis

Da mene krije ta rani griček,
so ženske krive in slabi cvička.

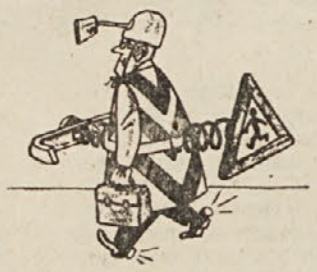

Modernizirani pešec

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 800 din. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo. Tiska tiskarna »Urška« Kočevje

Iz naših krajev

Iz Starega kota nam pišejo

Zakaj smo zapostavljeni?

Tako se sprašujejo vaščani zakotnih vasic, t. j. Stari in Novi kot, v občini Draga-Loški potok. Drugod in vse sosedne vasi, ki imajo vse boljše pogoje in gospodarske možnosti, dobivajo razne pomoči. Samo ti dve hribovski vasici si zaman prizadevata, da bi dosegli tisto, kar si najbolj želijo: obnove šolskega poslopja, elektrike in boljših prometnih zvez.

Vse druge sosedne vasi so deležne teh dobrin in ugodnosti. Samo ta pozabljeni kraj jih ni vreden, ker je baje preveč od rok in ker je prvi dvignil pest proti okupatorju in bili prvi žrtev fašizma.

Ali smo res tako pozabljeni? Ne, zakaj davki in druge obveznosti so dokaz, da nismo »čisto samostojni«. Tudi »obljubijo« nam dati »enkrat« tisto elektriko in šolo, samo »počakati je treba«.

Na množičnem sestanku so vaščani obeh vasic že kar energično nastopili ter krepko poudarili potrebo za šolo in elektriko. Bil je napravljen zapisnik, katerega smo izročili občini, da ga overi in potrdi, da ne bi spet kdo govoril o kakšni anarhiji.

Lojze Miklič

IZ STAREGA LOGA

V Novicah z dne 24. novembra 1956 smo brali, da bomo dobili v Starem Logu trgovino. Že leto dni nas tolažijo s takimi in podobnimi obljubami, toda še vedno nosimo živila in ostale potrebščine na ramenih 14 km daleč. Prepričani smo, da tovarišu, ki je pisal omenjeni članek, ni šlo samo za honorar, temveč je tudi sam uvidel, da smo potrebni svoje trgovine

Zlata poroka na Bregu

Lovšin Alojz in njegova žena Angela po domače Špičkova iz Brega pri Ribnici, sta praznovala 21. januarja 50-letnico skupnega zakonskega življenja. Oče Alojz je rojen leta 1881, mati Angela pa 1885. leta. Življenjska pot obeh zakoncev je bila trda. Oče Alojz je podedoval leseno bajtico, katero je potem s trdim delom pozidal v lepo hišo. Jubilanta sta imela v zakonu 5 otrok, od tega 2 hčeri in tri sinove. Eden od teh je umrl v rani mladosti.

Oče Lovšin je moral tudi v strelske jarke v I. svetovni vojni. Bil je težko ranjen in že zapisan smrti. Le po čudnem naključju je ostal živ in ozdravel ter se po končani vojni vrnil domov k svoji družini. V obdobju med I. in II. svetovno vojno je največ krošnjaril ter si s pridnim delom prislužil nekaj zemlje. Odprl je tudi gostilno. Bil je vedno v naprednih vrstah, za kar je moral kasneje svoje prepričanje drago plačati. Že leta 1942 so ga Italijani skupno s sinom Adolfom aretirali in ju odpeljali v taborišče smrti, v Treviso. Od tam so ju pripeljali pred sodišče v Ljubljano, kjer je ostal sin Adolf 6 mesecev kot talec, očeta pa so poslali v taborišče v Padovo. Oče Špiček je prenesel vso Kalvarijo trpljenja, gladu in ponižanja ter se vrnil izčrpan do smrti domov po razsulu italijanske vojske. Ganljivo je bilo srečanje z ženo, ki je bila bolna in betežna zaradi vsega gorja in sinom-partizanom Adolfom, ki je prišel iz internacije malo pred njim. Tudi potem še niso dali sovražniki, tokrat »beli«, Špičkovemu očetu in materi miru. Grozili so jima in pretili z internacijo, še posebno pa takrat, ko so našli v njuni hiši radio. Špičkova hiša pa je ključ vsemu belemu terorju ostala zvesta na strani narodnoosvobodilne vojske in tej vojski pomagala, kolikor je bilo v njeni moči.

Vojna je minula. Iz taborišča v Nemčiji se je vrnil sin Adolf, kateremu je oče Špiček naložil breme gospodarja. Danes sta oba, oče in mati, ključ prestanemu trpljenju še dokaj čila in zdrava. Tako sta tudi 21. januarja kakor pomlajena, v krogu svojih najdražjih praznovala 50-letni jubilej skupnega zakonskega življenja. Se posebno so bili ganljivi prizori, ko so mali vnuki čestitali jubilantoma, da bi še dolgo živela čila in zdrava. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi in jima želimo še mnogo zdravih let.

★

ČRNI POTOK

V Črnem potoku je zbiralnik za vodo, ki ima obliko majhnega jezera. V ta zbiralnik se steka potok z imenom Črni potok, ki je tekom let nanesel skoraj za meter debelo plast blata. Letos spomladi bodo to blato s pomočjo buldožerja očistili in dno poglobili in tako uredili kopalni bazen. Tako se bodo prebivalci Črnega potoka v letnem času lahko kopali na svojem kopališču. Zaželjeno je, da se po preureditvi tega bazena začne z ribogojstvom, ki je bilo pred vojno že močno razvito, a so ribe uničili Italijani.

BLAGAJNA VZAJEMNE POMOČI

Sindikalna podružnica SGP »Zidar je na svojem občnem zboru sklenila ustanoviti za svoje člane »Blagajno vzajemne pomoči«, katere namen bo tovariška pomoč s posojili članom za razne družinske dogodke ali nezgode, za nabavo ozimnice, za dopuste, tečaje itd., obenem bo pa to tudi prostovoljna štednja vseh članov. Mesečno bodo vlagali v blagajno polog od 200 do 500 din. Vsak član bo lahko v slučaju potrebe iz skupnih vlog dobil posojilo. Pri izstopu iz članstva »Blagajne vzajemne pomoči« dobi član svoje vloge vrnjene.

Pripravljalni odbor je dokončal pravila in poslovnik ter vse ostale priprave, tako da bo pričela »Blagajna vzajemne pomoči« v januarju že poslovati. Poverjeniki že pridno nabirajo člane po svojih pododborih. S tem bo sindikalna podružnica SGP »Zidar« stopila v novo obdobje samopomoči članstva. Odbor »Blagajne vzajemne pomoči« pripravlja že ob koncu meseca januarja javno prireditev s pestrim programom. Čisti dohodek te prireditve bo okrepil osnovni sklad blagajne.

50-letnica Franceta Kordiša

Dne 31. jan. je slavil 50-letnico rojstva, daleč na okrog znani France Kordiš iz Dolge vasi. Naš jubilant izhaja iz kmečko-delavske družine. Že zgodaj si je moral služiti kruh z delom v gozdu. V stari Jugoslaviji je bil v naprednih vrstah, v času NOB pa je bil eden izmed prvih organizatorjev partizanskega gibanja v Loškem potoku. Že leta 1942 je imel odgovorne funkcije. Bil je sekretar Ribniškega rajona vse do osvoboditve. Po osvoboditvi je bil predsednik OLO in sekretar OK KP Kočevje. Nato ga je vodila pot na še odgovornejša mesta v Ljubljano, kjer je imel med drugim odgovoren položaj v ministrstvu za lesno industrijo, bil je tudi poverjenik za gozdarstvo v ljubljanski oblasti itd. Bil je nekaj časa direktor Gozdnega gospodarstva Kočevje.

Naš jubilant tudi sedaj vsestransko deluje na raznih odgovornih mestih, tako v družbenem upravljanju, množičnih organizacijah in drugod. Naj omenimo, da gre sedaj že v tretje leto, odkar je prevzel odgovorno mesto predsednika upravnega odbora na Kmetijsko-gozdarskem posestvu.

Čestitkam tovarišu Kordišu se pridružuje ves kolektiv KGP ter vsi, ki ga poznajo ter mu želijo še mnogo let zdravja in uspehov pri njegovem delu.

Tem čestitkam se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

VELIKE LAŠČE

O prosveti v Vel. Laščah? Nikjer ni toliko možnosti za razvijanje prosvete, kot tu. Radoveden sem, kje so vzroki tako trdnega zimskega spanja. O, vendar, na Silvestrovo so se prebudili. V dvorani so pripravili zabavo, a končni rezultat je bil žalosten. Vesela družba se je iz dvorane in odra preselila v garderobo. Začeli so šminkati ljubke obraze, lasulje so postale žoge, skratka grozen pogled. Le kje je bilo vodstvo, da je to dopustilo? Čemu niso zaklenjeni taki prostori? Lepo je pričakati Novo leto v veselem razpoloženju, a tako divjanje, kjer se uničuje skupna lastnina, je obsojanja vredno. Dvomim, če so lastni dohodki tolikšni, da si privoščijo takovrstno zabavo. Až

GRADNJE V RIBNICI

Stanovanjski sklad pri občinskem ljudskem odboru Ribnica je znašal v letu 1956 13,425.000 din. Kreditna sredstva iz tega sklada so bila dodeljena v višini 9,810.000 din in sicer: Lesno industrijskemu podjetju Ribnica pri gradnji stanovanjskega bloka 2,000.000, za popravilo hiš splošnega ljudskega premoženja 160.000 din, razliko, to je 7,650.000 din pa so prejeli delavci in nameščenci za novogradnje in dograditev stanovanjskih hiš ter za popravila. Za letos je predviden precejšnji znesek za gradnjo stanovanj.

Občni zbor gasilcev Vinice - Zapotok

Prostovoljno gasilsko društvo Vinice-Zapotok je kot prvo v sodraški občini imelo dne 20. januarja v zadružnem domu v Sušjah letni občni zbor. Člani in članice so s številno udeležbo pokazali, da so tudi v bodoče pripravljeni sodelovati v društvu. Občni zbor je odprl predsednik tov. Govže Anton, ki se je zahvalil za številno udeležbo ter pozdravil predstavnike ObGZ Sodražica.

Iz poročil o delovanju društva je razvidno, da je članstvo pokazalo dovolj zanimanja in da je društveni odbor izpolnil svoje naloge. Med letom je bil na Vinicah požar, ki so ga člani-gasilci s hitrim nastopom takoj zadušili in s tem preprečili veliko škodo lastniku. Društvo se je udeležilo tekmovanja za dosego najboljše desetine v ObGZ ter doseglo med društvi kategorije »C« najboljši uspeh. Poveljnik društva tov. Lovšin Tine je sicer pripomnil, da je imel s strani članstva premalo opore in želi, da bi v bodoče boljše sodelovale tudi članice, katerih je med letom precej stopilo v gasilske vrste. Vsi člani so prejeli legitimacije. Tudi v administrativnem delu je bilo društvo v dobri povezavi z ObGZ. O stanju gasilske opreme je podal poročilo društveni gospodar, ki je za svoje vestno delo prejel tudi pohvalo.

Denarna sredstva ima društvo samo od članarine in podpornine članov. Za gradnjo gasilskega doma ima društvo posebni režijski odbor. Člani-gasilci so med letom pripravili že nekaj gradbenega materiala, predvsem pesek in kamenje. Na zboru so sprejeli sklep, da bodo takoj v naslednjih dneh nadaljevali s pripravo gradbenega materiala. Gradbeni prostor za gasilski dom že imajo. Tajnik Občinske zveze Sodražica tov. Ivanc je podal zbranim gasilcem smernice za bodoče delo ter dejal med drugim, da bo ObGZ Sodražica ter OGZ nudila vso podporo gasilcem pri gradnji gasilskega doma. V razpravi o delu društva je sodeloval tudi tov. Kmet Herman, ki je med drugim omenil tudi delovanje vaške organizacije SZDL, h kateri je pristopilo v zadnjem času več novih članov. Sedaj jih je skupno 68.

Po podelitvi razrešnice staremu odboru so izvolili nov odbor, ki šteje 9 članov. Za posamezne vasi so določili vodnike in desetarje. Le v medsebojni slogi in pomoči drug drugemu je zagotovljen nadaljnji procvit društva! I.

V RIBNICI PRAPOR ZB

Tudi v Ribnici namerava organizacija ZB nabaviti nov društveni prapor. V ta namen bodo zaprosili podjetja in ustanove za potrebna denarna sredstva, ker organizacija ZB ne razpolaga z lastnimi denarnimi sredstvi. Ker bo stal prapor okrog 35.000 din, verjetno bivši borci ne bodo imeli težav, da bo ta znesek čimprej zbran in bodo tako imeli v najkrajšem času svoj prapor. Dosedaj se je prijavilo iz Ribnice za vpis v Ekonomsko dopisno šolo, katero organizira za izpopolnitev znanja bivših borcev Glavni odbor ZB Slovenije, 5 kandidatov.

Podeljena priznanja v Ribnici

Na željo TVD Partizan Ribnica objavljamo seznam športnikov in sotrudnikov, katerim je uprava Partizana Ribnica podelila ob svoji 50-letnici spominske diplome.

Arko Ema, Ljubljana; Ančik mr. ph. Jože, pionir telesne vzgoje, Celje, Arko Andrej, Kočevje; Arko Mirko, pionir telesne vzgoje v Ribniški dolini, Ribnica; Arko Anton, Ribnica (Johanov Tone); Arko Tine, Ljubljana; Arko Celze Anica, Ljubljana; Arko Lesjak Mimica, Kočevje; Ančik Picek Vida, pionirka telesne vzgoje, Celje; Ančik Ana, Ribnica; Abrahamsberg Ilc Milena, Ribnica; Adamič Bojan, komponist, Radio Ljubljana; Arko Tončka, Ribnica; Arko Marko, Ljubljana; Ačić Milan, Ribnica; Burgar Murgelj Erna, Celje; Burgar Franc, Ribnica; Bregar France, Ribnica; Bulatović Milenko, Ribnica; Baudek Milan, Gorenja vas; Bloudek inž. Stanko, Ljubljana; Abrahamsberg Ciril, Ribnica; Drobnič Franc, pionir telesne vzgoje, Ribnica; Dekleva Klun Anica, Ljubljana; Drčar Jože, Ribnica; Debeljak Janez, pionir telesne vzgoje, Ribnica; Debeljak Mrzel Anka, Ribnica; Drobnič Vence, Sodražica; Drobnič Maks, Ribnica; Debelak Tone, Ribnica; Divjak Danilo, Gorenja vas; Divjak Jože ml., Ljubljana; Dimnik Tone, Ljubljana; Dožudič Miloš, Banja Luka; Debeljak Tone, Ribnica; Češarek Milan, Ribnica; Češarek Alojz, Ribnica; Čihal Pelc Marija, Ribnica; Čuk Anton, Kočevje; Črnko Milica, Ljubljana; Črnko Cirila, Ljubljana; Čuček Katica, Kočevje; Erhovnic Lutman Karmen, Cerknica; Gelze Vidmar Cvetka, Ribnica; Gelze Matija, Ribnica; Gril Marjan, Ribnica; Gojanović Nosan Anica, Goriča vas; Gregorka Boris, Ljubljana; Gril Drago, Kočevje; Faganeli Anton, Ribnica; Fajdiga Fran st., pionir telesne vzgoje v Ribniški dolini, Ljubljana; Fajdiga Fran, Sodražica; Flegar Stane, Ljubljana; Felicijan Slavko, Ribnica, Fegic Henigman Tončka, Ribnica; Grebenc Jože, Sušje; Hočevar Marija, Novo mesto; Henigman Fridel, Ribnica; Henigman Jože, Dolenja vas; Hočevar Stane, Št. Peter; Hojkar Viktor, Ljubljana; Hren Anton, Dolenja vas; Hvala Leon, Ribnica; Henigman Franc, Dolenja vas; Hren Alojz, Gorenja vas 9; Ilc Janez, Dolenja vas; Ilc Jože, Ljubljana; Ivanc Jože, Sodražica; Ivanc Evgen, Sodražica; Ivanc Adolf, Sodražica; Ilc Jože, Ribnica; Ilc Franc, pionir telesne vzgoje v Ribniški dolini, Gorenja vas, Ilc Janez, Goriča vas; Ilc Stane, Ribnica; Joras Tone, Ribnica; Joras Vinko, Ribnica; Jereb Jože, Ljubljana; Juvanc Milo, Ribnica; Jurjevčič Stane, Ljubljana; Jarc Ančik Vida, Ljubljana; Križaj Milka, Gorenja vas; Kos Pavla, Ribnica; Koštal dr. Oskar, Ribnica; Kos Pavla, Ljubljana; Košir Alojz, Ribnica; Klun Ivan, pionir telesne vzgoje, Ribnica; Klun Janez, pionir telesne vzgoje, Bušečke Toplice; Klun Franc, Zagorje ob Savi; Kirn Vida, Ljubljana; Keržan Ela, Ribnica; Keržan Edo, Ribnica; Klun Malči, Ribnica; Kovačič Janez, Ribnica; Klaus Tinka, Gorenja vas; Klarič Jože, Kočevje; Kersnič Polde, Hrovača; Kersnič Franc, Kočevje.

Dalje prihodnjič

TO IN ONO IZ NAŠIH KRAJEV

6 LJUDI ZGORELO V AVTOMOBILU

Preobremenjenost avtomobila je bila vzrok, da je pred kratkim v bližini Sombora, džip s 7 potniki zdrknil čez rob ceste in zgorel. Šofer je po spolzki cesti vozil nekoliko neprevidno in je zato vozilo zaneslo s ceste. Ko ga je šofer hotel ponovno spraviti na cesto, se je preobtežen avtomobil prevrnil in zdrknil v globok jarek. Vozilo in potnike je oblil bencin in v hipu so goreli kot žive bakle. Rešil se je samo en potnik.

PRETEPAČI IZ STRUG

Pred nedavnim je večja skupina fantov, med temi so bili najbolj vneti Heler Franc iz Lipe 2, Babič A. iz Potiskavca, Nose Jože iz Četeža, Oberstar Ignac iz Tržiča in Malešič Jože iz Lipe, povzročila precejšen pretep v gostilniškem lokalu Pugelj Ivanke iz Strug. Med pretepom je bilo nekaj domačinov in gostov lažje telesno poškodovanih. Sodnik za prekrške OLO Kočevje je pretepače primerno kaznoval in upamo, da se v bodoče ne bodo pretepali na javnem kraju in da ne bodo vznemirjali mirnih prebivalcev. V. D.

Pekarna in slaščičarna v Kočevju

razpisuje

naslednja delovna mesta:

RAČUNOVODJA PODJETJA: pogoj: opravljeni izpit iz računovodstva ali večletna praksa s sposobnostjo samostojnega vodenja računovodstva.

KNJIGOVODJA: za vodenje materialnega knjigovodstva, pogoj — praksa v vodenju mat. knjigovodstva.

Plača po tarifnem pravilniku.

Nastop službe takoj ali s 1. marcem 1957.

Ponudbe poslati na naslov Pekarna in slaščičarna Kočevje.

DOMAČA POVEST

45

V prijaznem kotičku, v zatišju med dvema vrstama gričev je stal slavni klošter stiški. Tam je že dolga leta bival Marko Kozjak. Lasje so mu bili tedaj že osiveli, postava, nekdaj moška in močna, se je bila sključila in zgrbančila. Največ je pripomogla žalost za sinom, da mu je starost prezgodaj jela lomiti kosti. Menih Marko je živel sam zase in v svoji bolečini, ki je tudi čas ni ublažil.

46

Opat Udalrik je z odprto knjigo v rokah sedel v svoji izbi. Njemu nasproti pri durih je stal velik mož širokih pleč, ki ga je opat Tila imenoval; na prvi pogled bi uganil, da je vojak.

»Sinoči smo ujeli neznanega človeka,« pripoveduje Til. »Zdaj pa trdi hlapec Andrej, ki je bil poprej na gradu na Kozjaku, da je to tisti cigan, ki je Markovega sina Jurija ugrabil.«

47

Menihi se hitro zbero okrog cigana in ga izprašujejo. Obetajo, da se mu bo veliko prizaneslo, ako pove po pravici; nasproti pa gužajo, da ga dajo neutegoma obesiti, ako ne pove vse po pravici.

Cigan je sicer priznal, da je dečka odpeljal, a več noče povedati, le z menihom Kozjakom hoče na samem govoriti. Trdi, da bo Marko zanj prosil in ga odrešil vislic.

48

Marko Kozjak pride iz svoje izbe. Ko zasliši, da je v samostanu tisti, ki mu je sina odpeljal, navdahne up očeta, upanje, da je še mogoče sina dobiti nazaj. Vse naenkrat je hotel izvedeti iz cigana.

Cigan pa zašepeta Marku, da mu je Jurija Peter prodal. Komaj Marko zasliši te besede, zgrne se v omedlevico na tla.

Prestrašen veli opat, naj cigana zapro.